

פענוח הערות ומראי-מקומות

לקוטי שיחות חלק יט אגרת התשובה ה.

מנקים כל הפגמים, וכמו שכתוב: "נושא עון נפשע ונקה", ושוב אין וניקה להחיצונים והספרא אפרא מהשפעת ה"א תפאה, פנזכר לעיל (ובנה תשוב ה"א תפאה למקומה, להתייחד ביה"ו, ודי למבין).

6) פירוש רמ"ז על הזהר פה עמוד ב. והענין כי גם כתר אריך נחשב מעולם א"ס כדרך כל כתר שמתייחס למה שלמעלה ממנו ועיקרו של אצילות מתחיל ממוחא סתימאה שהוא חכמה דאריך.

לקוטי תורה פרשת אחרי כז עמוד ד. והנה הרמ"ז ר"פ אמור דפ"ח סע"ב גבי כשמן הטוב על הראש כתב שגם כתר אריך נחשב מעולם א"ס כו' ועיקרו של אצילות מתחיל ממז"ס שהיא חכמה דאריך עכ"ל.

7) אגרת התשובה פרק ה. (וכמש"ל שהוא מקור השפעת שם הוי' ונרמז בקוצו של יו"ד).

8) לקוטי תורה פרשת נצבים מט עמוד ד. כי הנה בר"ה ועשיית דרשו ה' בהמצאו כתיב שהוא זמן תיקון כל הפגמים וחסרונות שחיסר איזה מצוה או שקיצר בעבודתה ותיקון הפגמים והחסרונות לא די בהמשכה חיצונית כמו המשכת מצות של כל השנה שהן רצון העליון שהוא בבחי' חיצונית ואינו אלא כלי ומשכן להשראת עונג העליון ששורה ומקיף עליו מלמעלה, וכנודע מענין נהר שנחרב ויבש שצריך לחפור בעומק יותר כו', וע"ז באה מצות השופר גנוחי גנה וילולי יליל לעורר י"ג מדות הרחמים שהן י"ג ת"ד מותרי מוחין ומוחין היינו בחי' פנימיות. הגם שהי"ג ת"ד הן המשכות שנמשכו למטה מבחינת הגלגלתא מ"מ להיות שרשם מבחי' מוחין מו"ס לכך הם תיקונים לתקן בחי' חיצונית הגלגלתא כי במו"ס מלובש עונג העליון בבחינת פנימיות

1) אגרת התשובה פרק ד. וביאור הענין, פנודע ממאמר אליהו: "אנת הוא דאפיקת עשר תיקונים, וקרינן להון עשר ספירן, לאנהגא בהון עלמין סתימין וכיו. וכל הי ספירות נקללות ונרמזות בשם הנני' ברוך-הוא. פי הי"ד, שיהא בחינת נקודה לבד, מרמזת לחקמתו ותברך, שיהא בבחינת העלם והסתר קודם שבאה לבחינת התפשטות וגילויי ההשגה וההבנה (והקוץ שעל הי"ד רומז לבחינת רצון העליון ברוך-הוא, שלמעלה מעלה ממדרגת בחינת חקמה עילאה, פנודע).

2) לקוטי לוי יצחק הערות לתניא עמוד כט. שלמעלה מעלה: הכפל דמעלה. הוא כי ח"ס דא"א הוא למעלה מח"ע דאצי'. ורצון העליון שהוא גלגלתא הוא למעלה מח"ס. א"כ רצון העליון הוא למעלה מעלה מח"ע דאצי'.

3) לקוטי שיחות חלק יט עמוד 417. דאס וואס דער אלטער רבי איז דא מאריך אין דעם ענין פון חלק ה' עמו", אין בכדי צו ארויסברענגען ווי דורך חטאים איז מען פוגם אין די ד' אותיות פון שם הוי'; און דורך תשובה, איז מען מעורר די י"ג מדות הרחמים הנמשכות מרצון העליון ב"ה .. שלמעלה מעלה מבחי' ההשפעה הנשפעת מאותיות שם הוי', און זיי זיינען מנקים כל הפגמים" אין די ד' אותיות שם הוי'.

4) אגה"ת פרק ח. והנה, אפרי העמקת הדעת בכל הנזכר לעיל, יוכל לבקש באמת, מעומקא דלבא "קרוב רחמיך ממה פשעי וגו'". פי אזי תקבע בלבבו באמת גודל הרחמנות על בחינת אלקות שבנפשו ושלמעלה, פנזכר לעיל. ובנה – יעורר רחמים העליונים מ"ג מדות הרחמים, הנמשכות מרצון העליון ברוך-הוא, הנרמז בקוצו של יו"ד, שלמעלה מעלה מבחינת ההשפעה הנשפעת מאותיות שם הנני'. ולכן הי"ג מדות הרחמים

[Type here]

שמהן כו', אך י"ל דאע"ג שהתורה שרשה ממו"ס הרי מ"מ אמרו"ל נובלות חכ' שלמעלה תורה, וגם כי התורה עצמה מחו"ב דאצ"ל נפקא, אלא שרשה ממרס והיינו מבחי' נובלות דח"ס מבחי' שערות שמהם יונקים חו"ב כו' ולכן יש בחינה ומעלה יתירה בקיום המצות שמגלגלתא מבדברי תורה שמבחי' נובלות חכמה כו', ואעפ"כ יש ג"כ בחי' ומעלה יתירה בד"ת מבקיום המצות כי חכי הוא בחי' פנימי משא"כ גלגלתא חיצונית וע' בע"ה שכ"ב פ"ה, אמנם יגמדה"ר הנמשכים ע"י התשובה הוא גלוי בחי' עצמיות מו"ס ולכן הוא משלים כל הפגמים דתורה ומצות כי עצמיות מרס הוא למעלה מעלה מבחי' גלגלתא ונובלות חכ' כו', והא דכתיב לעיל דמשמע בכמה מקומות דתורה כמו תשובה היינו משום דעכ"פ שרשה מח"ס אך עוד זאת דבאמת יש תורה ויש תורה, וכמשנ"ת בפ' וזאת הברכה ע"פ תורה צוה כו' דביום חתונתו זה מ"ת ויש בוה ב' בחי' ארוסין ונשואין, ובחי' ארוסין היינו נובלות חכי שלמעלה תורה, אכן בחי' נשואין שהוא ע"י בחי' חופה שהוא בחי' בכל מאדך כו', הנה ע"י עסק התורה אח"כ נמשך מעצמיות ח"ס ממש וזהו הנק' נשואין ויחוד חתן וכלה ע"ש באריכות, ועמ"ש עוד בפ' שלח בביאור ע"פ אני דפ' ציצית בענין ב' בחי' תורה היינו מ"ש בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה כו' ע"ש. עיין שם בארוכה.

9) אגה"ק סימן כח. הנה, על-ידי גילוי הארת תיקון 'נוצר קסד' בפטירתן, מאיר 'קסד ה' מעולם עד עולם על יראיו', ו'פועל ישועות בקרב הארץ', לכפר על עון הדור, אף גם על הגדונות שהן מגי קליפות הטמאות שלמטה מנוגה, לפי שמשל ד'נוצר' מ'מוחא סתימאה' ד'אריה אנפין' מקור הביורים, ואתהפכא חשוכא דשכירת הפלים לנהורא דעולם התיקון.

10) אגרת התשובה פרק א. תניא בסוף יומא: שלשה חלוקי כפרה הם, ותשובה עם כל אהד; עבר על מצות עשה ונשב – אינו זו משם עד שמוחליו לו; עבר על מצות לא תעשה ונשב – תשובה תולה, ויום הכפורים מכפר. (פירוש, דאף-על-גב דלענגן קיום, מצות עשה גדולה, שדוקה את לא תעשה, היינו משום שעל-ידי קיום מצות עשה ממשך אור ונשפע בעולמות עליונים מהארת אור-אין-סוף ברוך-הוא (כמו שכתוב בזהר, ד'רמ"ח פקודין אינון רמ"ח אברין דמלכא), וגם על נפשו האלקית, כמו שאומרים: "אשר קדשנו במצותיו"; אכל לענגן תשובה, אף שמוחליו לו העונש על שמרד במלכותו? תברך ולא עשה מאמר הטלה, מכל מקום האור נעדר וכו'. וכמאמר

ולא בבחינת הארה בלבד כבמוחין שבראש. כי המוחין שבראש עד"מ הן הבאין לידי גילוי שכל והבנה בטעם ודעת המושג ומוכן ואין שם גילוי עונג כ"א בבחינת הארה בלבד שכשמשכיל על דבר נופל לו תענוג. משא"כ מו"ס היא בחי' שתוק כך עלה במחשבה שלא ניתנה להשכיל ולהשיג הטעם והדעת מחמת שהיא עצם אחד עם התענוג המלוכש בה ולא יפרדו.

אור התורה דברים עמוד א'רעג. הנה יגמדה"ר שהם י"ג ת"ד הם נמשכים ממר"ס כמ"ש באדרא נשא קל"ב אי ותאנא כל תיקון דיקנא לא אשתכח אלא ממוחא דרישא כו' וע"כ על ידם תיקון כל הפגמים שהמצות שרשן מגלגלתא אשר עונג העליון מאיר שם בבחי' מקיף לבד, וכמ"ש בע"ה ש' כ"ב ספ"ו אור הרוחני מקיף עליו כו' אבל במרס מלוכש עונג העליון בבחי' פנימי כו' וכמ"ש באדר"ז דרפ"ח סע"ב והוא מוחא דעתיקא קדישא כו' ע"ש. וע"כ עי"ז מתתקן הפגם שבמעשה המצות כו', וצ"ל דמבואר במ"א שהמצות שרשן מגלגלתא אבל התורה שרשה ממו"ס, וי"ל דבאמת מה"ט משמע בכמה מקומות דתורה ממשך אור חדש כמו תשובה, וכמשנ"ת ס"פ בראשית ד"ה צאינה וראינה דגדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם, וכן בתורה נאמר ולכל בשרו מרפא ותורה קדמה לעולם ותשובה קדמה לעולם (בב"ר פ' א') וגם נת' ע"פ ואתחנן שהתורה הוא המשכת אתעדל"ע ממקום שאין אתעדל"ת מגעת לשם, ועמ"ש בפ' ראה ע"פ אחרי ה' אלקיכם תלכו כו' ובקולו תשמעו שע"י התורה נמשך יגמדה"ר כו' ע"ש, וו"ט משום ששרשה ממו"ס שהוא מקור יגמדה"ר כנ"ל, אך קשה דבכמה מקומות נזכר שיש בחי' ומעלה יתירה בד"ת על קיום המצות ויש מעלה יתירה בקיום המצות על ד"ת, ולכן אמרו"ל ע"פ שכל טוב לכל עושיהם ללומדיהם לא נאמר כו' והלומד שלא לעשות נוח לו שנהפכה שלייתו ע"פ כו', והנה מצות התשובה מאחר שבה וע"י מתמלאים הפגמים של מעשה המצות עשה ול"ת מוכרח לומר שהיא המשכה עליונה יותר לגמרי מכל ההמשכות שע"י המצות וכמשנ"ת ע"פ כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום שהמצות נק' מצות הוי', והתשובה היא המשכת אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך כו' ע"ש ובד"ה תקעו בחדש כו' ומבואר לעיל דענין האור הנמשך ע"י התשובה הוא בחי' יגמדה"ר דממו"ס נפקי, וא"כ אם ע"י התורה הוא ג"כ המשכה זו ממש ממר"ס איך שייך לאמר שיש בחי' ומעלה יתירה בקיום המצות על ד"ת כו' הלא האור המשלים וממלא כל הפגמים בהכרח צ"ל שהוא למעלה לגמרי אנת הוא ממלא כל

ה"ה פוגם בש' הוי' למע' ולבד זאת שאינו ממשיך את האור עוד פוגם וגורם סילוק האור כו'.

(11 סוטה ג:) אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: כל העושה מצנה אחת בעולם הנה — מקדמתו והולכת לפניו לעולם הבא, שנאמר: "והלך לפניך צדקך". וכל העובר עבירה אחת בעולם הנה — מלפפתו והולכת לפניו ליום הדין, שנאמר: "ולפתו ארחות דרכם יעלו בתהו ויאבדו". רבי אלעזר אומר: קשורה בו ככלב, שנאמר: "ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה". "לשכב אצלה" — בעולם הנה, "להיות עמה" — לעולם הבא.

אגרת התשובה פרק ח. ולכן הי"ג מדות הרחמים מנקים כל הפגמים, וכמו שכתוב: "נושא עון וקשע ונקה", ושוב אין יניקה להחיצונים והסטרוא אחרא מהשפעת ה"א תתאה, כנזכר לעיל (ובנה תשוב ה"א תתאה למקומה, להתייחד ביה"ו, ודי למבין). וכן ממש למטה בנפש האלקית שפאדם, שוב אין "עונותיכם מבדילים", וכמו שכתוב "ונקה" — "מנקה הוא לשבים", לרחוץ ולנקות נפשם מלבושים הצואים, הם החיצונים וסטרוא אחרא, כמו שכתוב בגמרא "מלפפתו וכו'".

(12 אגה"ת פרק ד.) אבל נשמת האדם, שהיא מבחינת פנימיות החיות — היא חלק שם הנוי ברוך-הוא, פי שם הנוי מורה על פנימיות החיות, שהיא למעלה מעלה מבחינת האותיות.

(13 קדושין לט עמוד ב.) רמי רב טובי בר רב קיסנא לרבא: תנו כל העושה מצנה אחת מטיבין לו: עשה — אין, לא עשה — לא. ורמינהי: ישב ולא עבר עבירה — נותנים לו שכר פעושה מצנה! אמר ליה: התם, כגון שפא דבר עבירה לידו וניצול הימנה. פי הא דרבי חנינא בר פפי....

תניא פרק כז. הרי זאת היא מדת הבינונים ועבודתם — לכבוש היצר ומהרהור העולה מהלב למוח, ולהסית דעתו לגמרי ממנו, ולדחותו בשתי ידים, כנזכר לעיל.

ובכל דחיה ודחיה שמדחתו ממחשבתו, אתפפיא סטרוא אחרא לתתא, ובאתערוותא דלתתא — אתערוותא דלעילא, ואתפפיא סטרוא אחרא דלעילא המגביה עצמה פנשר, לקיים מה שנאמר: "אם תגביה פנשר וגו' משם אורידה, נאם ה'". וכמו שהפליג בזה פ' רשת תרומה [דף קכת]. בגודל נחת רוח לפניו יתברך פד אתפפיא סטרוא אחרא לתתא, דאסתלק יקרא דקודש-א-ברוך-הוא לעילא על פולא, יתיר משבחה אחרא, ואסתלקווא דא יתיר מפולא

רבתינו-זכרונם-לברכה על פסוק: "מענות לא יוכל לתקן" — "זה שביטל קריאת-שמע של ערבית או וכו'", דאף שזנהר מעתה לקרות קריאת-שמע של ערבית ושחרית לעולם, אין תשובתו מועלת לתקן מה שביטל פעם אחת; והעובר על מצות לא מעשה, על-ידי שנזבק הרע בנפשו — עושה פגם למעלה בשרשה ומקור חוצפה (בלבושים ד' ספירות דעשיה, כמו שכתוב בתיקוני זהר: "לבושין תקינת לון, דמנייהו פרחין נשמתין לבני נשא וכו'"), לכה, אין פפיה לנפשו ולא למעלה עד יום הכפורים, כמו שכתוב: "וכפר על הקדש מטומאות בני ישראל ומפשעיהם וגו'", "לפני ה' תטהרו" — "לפני ה' דייקא. ולכן אין ללמוד מכאן שום קולא חס-ושלום במצות עשה, ובפרט בתלמוד תורה, ואדרבה, אמרו רבתינו-זכרונם-לברכה: ויתר הקדוש-ברוך-הוא על עבודה-זרה וכו', אף שהן בריות ומיתות בית-דין, ולא ויתר על ביטול תלמוד תורה).

אגרת התשובה פרק ז. ולכן סידרו בקריאת-שמע שעל-המטה, לקבל עליו ד' מיתות בית-דין וכו'. מלבד, שעל פי הסוד, כל הפוגם באות יו"ד של שם הנוי — כאילו נתחייב סקילה, והפוגם באות ה"א — כאילו נתחייב שריפה, ובאות ו"ו — כאילו נתחייב הרג, ובאות ה"א אחרונה — כאילו נתחייב חנק; והמבטל קריאת-שמע — פוגם באות יו"ד, ותפילין — באות ה"א, וציצית — באות ו"ו, ותפלה — באות ה"א וכו'. ומנה כול המשפיל ללמוד לשאר עונות ונחטאים, וביטול תורה כנגד פולן:

דרך מצותיך מצות וידוי ותשובה עמוד לח. אך אם חטא על הנפש בביטול מ"ע או בעברו על ל"ת הרי עושה מום כי ממעט המשכת החיות באותו מדה וספ' וגם ממשיך מהחיות שבתוכן תוספת יניקה לעמקי הקליפות ביתר שאת על מה שנקצב להם ע"י קו המדה מבחי' אחוריים דאחוריים בלבד.

ד"ה אנכי תרס"ה עמוד כו. ובד"כ נחלק לב' מדרי' דמ"ע ומל"ת שע"י מ"ע ממשיכים האור בבחי' ו"ה שהן זו"ן דועשיתם אותם מעלה אני עליכם כאילו עשאוני ומבו' הפ' במ"א שע"י רמ"ח מ"ע עושין בחיי רמ"ח אברין דז"א וממשיכין בהם האור כו' ושס"ה ל"ת הן במדרי' גבוה יותר שהן בי"ה שע"י ממשיכים האור בחו"ב וגם נמשך האור למטה כו' שזהו משארז"ל ישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כאלו עשה מצוה שע"י הל"ת ממשיכים גילוי בחי' י"ה וע"י מ"ע ממשיכים גילוי בחי' ו"ה כו', אבל להיפך אם פוגם ח"ו בקיום המצות

[Type here]

גבוה מאד מבחי' י"ה ע"כ אין להם כלים למטה רק ע"י שב ואל תעשה כו' וזהו ענין בארץ לא זרועה פי' שהזריעה היא בחינת לא היינו בקיום בחי' לא דהיינו שמירת מצות ל"ת זהו ממשיך מבחי' אשר לא ישב אדם שם היינו למעלה מבחי' מ"ע שהם בחי' אדם רמ"ח אברין דמלכא כו'. ויובן זה בהקדים תחלה ענין מ"ע שהם רמ"ח אברים דמלכא ושס"ה ל"ת הם שס"ה גידים שבהן הדם ועמ"ש בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע ובד"ה לסוסתי ברכבי והנה פי' אברים הוא עד"מ האבר הוא כלי לחיות הנפש שמלוכב בו כמו כח השכל מלוכב בראש וכח המעשה בידים. והנה מבואר בבינונים ח"א פני"א איך שהחיות המלוכב בהאברים הוא רק בחי' גילוי והארה מהנפש דאילו הנפש עצמה לא שייך לומר שמתחלקת לרמ"ח אברים כו' וגם הגילוי ממנה מאיר ומתלבש במוחין והארה נמשך משם לשאר כל האברים ומקבל כל אבר כח וחיות הראוי לו כפי מזגו כו' יעו"ש באריכות. אמנם מ"מ מובן שהארה זו מחיות הנפש שבכל אבר מתאחד עם עצמות הנפש והיו לאחדים ממש שהנפש היא המשכלת בשכל שבמוח והיא המדברת כו' (ועמ"ש בענין משל זה באריכות ע"פ וידבר דעשה"ד) ובהסתלק הנפש מהגוף מסתלקים כל הכחות שהיו נמשכים ממנה בהאברים. הרי מובן שהכחות והחיות שברמ"ח אברים מתאחדים עם הנפש ממש ועכ"ז שוכנים כל אחד בכלי מיוחד כל אחד ואחד בפ"ע להיותם הארה מהנפש כו'. וכך יובן עד"מ למעלה ענין רמ"ח אברים דמלכא שהוא כמאמר הידוע איהו וחיוהי חד איהו וגרמוהי חד כי חיוהי הוא האור והחיות הנמשך מא"ס ב"ה להיות מתלבש בבחי' חסד והנה החסד נק' דרועא שהוא אבר וכלי לאור וחיות זה הפשוט הנמשך מא"ס ב"ה דלאו מכל אינון מדות איהו כלל והרי א"כ איהו וחיוהי חד שאור וחיות זה מיוחד במקורו א"ס ב"ה וכנ"ל במשל התאחדות החיות שבהאבר במקורו הוא עצם הנשמה. וגם איהו וגרמוהי חד שהוא יתברך ומדת חסדו כו' מיוחדים בתכלית. והנה המשכה זו שיתלבש א"ס ברמ"ח אברים דמלכא עד"מ להיות איהו וחיוהי וגרמוהי חד הוא על ידי רמ"ח מ"ע כגון ע"י צדקה וגמ"ח נמשך בבחי' חסד דרועא ימינא ועל ידי קיום מצות דינים נמשך בגבורה דרועא שמאלא וכן ע"י אדל"ת כשכובש את יצרו שהוא ג"כ בחינת גבורה כמארז"ל איזהו גבור כו' ועיין מ"ש מזה באריכות בד"ה משה ידבר. ועפ"ז יובן גם כן ענין מעלת עסק התורה על כל שאר המצות כי הנה יש ב' מדרגות בבחינת רמ"ח אברים. האחד האברים החיצונים והב' אברים הפנימים ועד"מ באדם התחתון

וכו'. ולכן, אל פול לב אדם עליו, ולא ירע לקבו מאד, גם אם יהיה פן כל ימיו במלחמה זו, כי אולי לך נבוא, וזאת עבודתו לאכפניא לסטרא אקרא תמיד. ועל זה אמר איוב: "בראת רשעים"; ולא שיהיו רשעים באמת חס ושלום, אלא שניגיע אליהם כמעשה הרשעים במחשבתם והרהורם לבד, והם יהיו נלקחים תמיד להסית דעתם מהם, כדי לאכפניא לסטרא אקרא, ולא יוכלו לבטלה מפל וכל, כי זה נעשה על ידי צדיקים. ושני מיני נחת רוח לפניו יתברך למעלה: אהד – מביטול הסטרא אקרא לגמרי, ואתהפכא ממרירו למתקא ומתשוכא לנהורא, על ידי הצדיקים. והשניית – פד אתכפניא הסטרא אקרא בעודה בתקפה וגבורתה ומגביה עצמה פנשר, ומשם מורידה ה' באתערוותא דלתתא על ידי הבינונים. וזהו שאמר הפתוב: "נעשה לי מטעמים כאשר אהבתי" – "מטעמים" לשון רבים; שני מיני נחת רוח, והוא מאמר השכינה לבניה – פללות ישראל כדפירשו בתיוונים, וכמו שבמטעמים גשמיים, דרך משל, יש שני מיני מעדנים: אהד, ממאכלים ערבים ומתוקים, והשני, מדברים חריפים או תמוצים, רק שהם מתוקלים ומתוקנים היטב עד שנעשו מעדנים להשיב הנפש. וזהו שאמר הפתוב: "כל פעל ה' למענהו, וגם רשע ליום רעה"; פירוש, שישוב מרשעו ונעשה הרע שלו יום ואור למעלה, פד אתכפניא סטרא אקרא ואסתלק קרא דקודשא-ברייהו לעילא.

לקוטי תורה פקודי ג עמוד ב. ב והנה צ"ל הטעם למה
אסתלק יקרא דקודשא בריך הוא דוקא ממה דאתכפניא סט"א והלא אין הס"א תופס מקום כלל בהשתלשלות כידוע וכמ"ש שממית בידים תתפש כו'. אך הענין יובן בהקדים שרש ענין מ"ע ומצות ל"ת. כי הנה ידוע מ"ש בת"ז בהקדמה ד' ד' סע"ב וד' ה' ע"א ע"פ זה שמי לעולם וזה זכרי שמי עם י"ה שס"ה ל"ת ו"ה עם זכרי רמ"ח מ"ע. והנה י"ה למעלה מבחינת ו"ה שהרי י"ה הוא שם בפ"ע גם פי' יהא שמה רבא י"מ שם י"ה רבא כו' כמ"ש בטא"ח רס"י נ"ו וכמ"ש ג"כ בענין הנסתרות לה' אלקינו י"ה והנגלות ו"ה נגלות כו' וכן שמי למעלה מבחי' זכרי כמובן מ"ש בגמרא ספ"ג דפסחים וא"כ הל"ת הם גבוהים מ"ע ולכן עבר על מ"ע ושב לא זו משם עד שמוחלין לו משא"כ במל"ת תשובה תולה כו' והיינו לפי שנמשכים מבחי' י"ה וכמ"ש במ"א בד"ה לבאר ענין יוה"כ. וזה יפלא לכאורה שהרי המ"ע ענינם גילוי והמשכת אלקות ע"י מעשה זו דרמ"ח פקודין הם רמ"ח אברין דמלכא. ובל"ת ליכא שום מעשה רק שיושב ואינו עובר עבירה א"כ איך יהיה זה גדול מהעושה מ"ע אך הענין דאדרבה היא הנותנת דלפי ששרש הל"ת ממקום

[Type here]

מזה בד"ה אני ישנה ולבי ער. גבי רעיתי. והתורה היא אברים הפנימים כו' ופי' זכרי עם ו"ה:

ג אבל שמי עם י"ה שס"ה ל"ת הן נמשכים מבחי' י"ה שע"ז נאמר הנסתרות לה' אלקינו שהם למעלה מבחי' ו"ה וביאור ענין לשון נסתרות שנק' כן בחי' י"ה. דהנה כתיב והחכמה מאין תמצא. פי' שהחכמה היא ראשית הגילוי בהשתלשלות והוא היו"ד דשם הוי'. וע"ז ארז"ל ביו"ד נברא העוה"ב. פי' שמהחכמה נמשך בבחי' בינה שהוא הבנת והשגת אלקות שממנה שרש העוה"ב יושבין ונהנין כו'. להנחיל אוהבי יש. וזהו בחי' יש מאין כי החכמה היא עדיין בחי' אין כח מ"ה לפי שמאין תמצא. ואמנם בחינת האין שממנו תמצא החכמה הוא בחינה שלפני כל ההשתלשלות דשם הוי' וע"ז אמרו בס"י לפני אחד מה אתה סופר וכמאמר אנת הוא חד ולא בחושבן ושם הוא למעלה משום השגה וגילוי דלית מחשבה תפיסא ביה כלל רק החכמה שמאין תמצא הוא ראשית הגילוי. וז"ש רז"ל כבריינו של עולם ברישא חשוכא והדר נהורא כי נהורא היינו בחי' חכמה ראשית הגילוי. וכדי להיות התהוות החכמה מאין הוא ע"י ברישא חשוכא שמוכרח להיות העלם והסתר תחלה שלא יתגלה מהבחי' אין שלמעלה מהחכמה. ועל זה נאמר ישת חשך סתרו (ועמ"ש מזה בד"ה שחורה אני ונאווה אש שחורה ע"ג אש לבנה) וע"י חשך והעלם זה נמשך אח"כ להיות בחינת נהורא בחכמה ראשית הגילוי ומרומז באות יו"ד שהוא רק נקודה אחת כי עיקר ומקור הוא מה שבבחינת העלם ישת חשך סתרו והגילוי משם רק הארה קטנה בחינת יו"ד נקודה בעלמא (ועיין מ"ש מענין יו"ד דשם הוי' בבה"ז פ' אחרי ע"פ המאמר שם דע"ט ע"ב הביאו עלי כפרה) ומיו"ד נמשך בבחינת ה'. וזהו שנקראו הנסתרות שהם בחינת עלמא דאתכסאי (ונקראו ג"כ מעמקים כמ"ש במא"א אות מ"ם ספ"ז ובזו"ג ס"פ ויקרא ודרס"ה ע"ב ובפ' בשלח דס"ג ע"ב וע"ז נאמר מאד עמקו מחשבותיך וכמ"ש בד"ה באתי לגני ועיין מ"ש בביאור ע"פ אלה מסעי בענין שהחכמה נקרא אמת וזהו ענין חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת ומשם מובן מעלת החכמה הנקרא י"ה על המדות שהן בחינות ו"ה ונקראו חו"ב ג"כ מעייני הישועה כמ"ש במא"א שם סעיף פ"ד). והנה משם הוא שרש הל"ת כי הנה להיות עכשיו גילוי מבחי' הנסתרות בחינת ישת חשך סתרו א"א כלל להיות הגילוי אפילו למעלה בעולמות העליונים בהשגת המהות ממש מאחר דלית מחשבה תפיסא ביה כלל. רק ענין הגילוי הוא ההשגה איך שאינו מושג ושאי אפשר שיהיה בו השגה ונקרא ענין השגה זו דרך השלילה כמו ענין חכים ולא בחכמה ידיעא א"א להיות השגת מהות בחינת חכים רק שנשלול איך דלא בחכמה

אברים הפנימים בהם הוא התלבשות פנימיות החיות יותר מבאברים החיצונים ולכך רוב אברים הפנימים נקובתם במשהו. מה שאין כן באברים החיצונים. והנמשל יובן דאף על פי שאין לו גוף ולא דמות הגוף עכ"ז דברה תורה כלשון בני אדם ויש שם ג"כ בחי' פנימיות וחיצוניות ודרך כלל הנה מצות עסק התורה הוא כביכול מבחינת אברים הפנימיים כי אורייתא מחכמה נפקת וכתיב בחכמה חכמת אדם תאיר פניו וכענין צהבו פניו של רבי אבהו על ידי שמצא תוספתא חדתא שע"י זה יש הארת פנים כך נמשך למעלה להיות יאר ה' פניו אליך בחינת פנימיות. וכמאמר רז"ל כל הקורא ושונה הקדוש ברוך הוא קורא ושונה כנגדו. וענין זה שהקב"ה קורא ושונה כנגדו הוא גילוי בחינת אור א"ס בח"ע כי מצד עצמו אינו מערך בחינת חכמה כלל והרי זה גילוי בחינת פנימיות וכמו במוח שבראש שם גילוי פנימית החיות וזהו כי באור פנין נתת לנו תורת חיים כו'. ואמנם בעסק מעשה המצות הוא ההמשכה בבחינת אברים החיצונים כמשל על ידי גמ"ח נמשך בבחי' חסד דרועא ימינא כו' ולכן תלמוד תורה כנגד כולם להיותו בבחינת הפנימיות (וכמו עד"מ החיות שבמוחין כולל כללות כל החיות של הרמ"ח אברים כמ"ש בס' של בינונים פנ"א הנ"ל כך התורה היא המוחין של כללות המצות וכמ"ש בביאור ע"פ ויהי קול מעל לרקיע כו' והיינו שהיא מוחין דז"א כמ"ש על פ' השמים כסאי) וזהו והנגלות לנו ולבנינו הן תורה ומצות אותיות ו"ה שבשם הוי' הוי"ו הוא בעסק התורה שיהיה הקב"ה קורא ושונה כנגדו והה"א הוא במעשה המצות וזהו זכרי עם ו"ה שעולה רמ"ח היינו שעל ידי מ"ע נמשך יחוד ו"ה (ופי' זכרי עם ו"ה הנה לפי' הגמרא ספ"ג דפסחים משמע דזכרי זה הקריאה של הוי' כמו שנקרא בשם אדנות והיינו כי קיום המצות צ"ל בבחינת קבלת עול בחינת עבד שעובד את האדון וע"ז מורה שם אדני וכמ"ש במ"א בד"ה ועתה יגדל נא כח אדני וא"כ פי' זכרי עם ו"ה שע"י מ"ע ממשיכים גילוי שם הוי' בשם אדנות ע"ד מ"ש וה' בהיכל קדשו כו' וכענין כוונת אמן שהוא חיבור הוי' אדני ועמ"ש מזה בביאור ע"פ שובה ישראל. ובמא"א אות זיי"ן סעיף י"ג פי' דזכרי בדכורא ז"א כו' וע' בהקדמת ת"ז ד' ע"ב ודף ה' ע"א ובתיקון כ"ב דס"ב ע"ב ובלק"ת פ' בראשית בהקדמתו לטעמי מצות ומ"ש בד"ה זכור את יום השבת לקדשו):

קיצור. ענין שמי עם י"ה שס"ה ל"ת זכרי עם ו"ה רמ"ח מ"ע מדוע ל"ת גבוהים ממ"ע. פי' רמ"ח מ"ע הם רמ"ח אברים דמלכא. המשכות אור א"ס בע"ס חסד כו' ועמ"ש

[Type here]

אותיות דהיינו שבחי י"ה שהוא עכשיו בבחי מעמקים שלא נגלה כלל בחיות העולמות שמקור ושרש חיותם מבחי ו"ה הנה לעוה"ב יומשך בבחי גילוי ולכן הוסיף על שם י"ה כללות שם הוי'.

וזהו שמי עם י"ה כו'. עוי"ל עפמ"ש בת"א סד"ה וארא אל אברהם פי' ושמי הוי' לא נודעתי לא הודעתי אין כתיב כאן אלא נודעתי כו' אני בעצמי בחי יחיד כו' ע"ש. א"כ פי' שמי עם י"ה היינו בחי זו דשמי הוי' לא נודעתי נמשך ומתגלה בבחי י"ה ע"י קיום מצות ל"ת כו' ועמ"ש במ"א בענין בשעה שישראל עונין יהא שמיה רבא מברך הקב"ה מנענע בראשו כו' וממ"ש יובן ג"כ פי' שמי דהיינו שמיה רבא שנמשך בבחי י"ה דהיינו ענין מנענע בראשו כו' ובמ"א פי' בע"א:

קיצור. ענין החכמה מאין תמצא. ברישא חשוכא ישת חשך סתרו והדר נהורא. ומשם שרש הל"ת כי לפי דלית מחשבה תפיסא ביה כלל ואינו מושג בבחי הן רק בבחי השלילה ע"כ באו המל"ת שהם ג"כ בבחי לא. למנוע הדבר המסתיר לבחי הביטול פי' שמי עם י"ה:

15) סה"מ פר"ת עמוד עד. ע"פ ידוע שיש בתשובה ב' מדרי' בחי' תשובה תתאה ותשובה עילאה והענין הוא דהנה חטא חטא ירושלים ואמרז"ל חטאה בכפליים דחטא ועון גורם שני הענינים הא' שממשיכים החיות דקדושה תוך היכלות הסט"א וכמ"ש באגה"ת פאו וז' שע"י העוונות מוריד ההשפעה דש' הוי' תוך היכלות הסט"א כו' וזהו ונוקב ש' הוי' כבי' עושה נקב שנמשך ההשפעה למקום שאינו ראוי וכמ"ש שופך דם האדם באדם שהדם הוא להיות כו' הב' שגורמים הסתלקות האור המאיר בכלים להסתלק למקורו ושרשו כו'. והענין הוא כמ"ש בת"א ד"ה ארדה נא שהפגם מגיע בבחי הכלים דכתי' עיני ה' המה משוטטים הן מלאכים הנקי מארי דעינין וע"י הוא העלאת זכות וחוב של הנבראים, דע"י חטא ועון נעשה כתם ופגם בהמלאך ועי"ז עולה הפגם גם בהכלים שמשט שרש התהוות המלאכים כו', וכאשר נפגם הכלי ממילא מסתלק האור, וכידוע דאו"פ הוא שצריך כלי שבה ישכון האור, וכאשר נפגמה הכלי שאינה כלי לקבל ממילא מסתלק האור כו', והרי לבד פגם הכלי (שעי"ז הוא אחיות החיצונים בבחי' חיצוניות הכלים כו', והיינו לבד התוס' חיות הנמשך להם כנ"ל ה"ה יונקים מבחי' חיצוניות הכלי כו') ענין סילוק האור הוא פגם גדול האי שזהו היפך רצה"ע שרצונו ית' הוא שיהי' המשכת וגילוי האור בכלים כו', והב' מה שנאבד האור מבחי' סטר' דקדושה וכמ"ש הצדיק אבד אבד מלקבל ברכאין מלעילא וכמאי קוב"ה סליק לעילא ולעילא ונשאר חשך למטה כו', ח"ש כי שתיים רעות

ידיעא שאינו מערך וסוג ומהות החכמה שבהנבראים שהחכמה שבנבראים הוא דבר נוסף על עצמותו מה שאין כן הוא יתברך וחכמתו אחד ודבר זה אי אפשר להשיג איך הוא רק שנדע השלילה דלא בחכמה ידיעא כו' וכן הרי מן השכל שבאדם לא יתהוה שום דבר וחכמתו ית' הוא המהווה יש מאין הבריאה כמ"ש בחכמה עשית הרי דבר זה א"א להשיג איך מבחי' החכמה יהיה הוי' מאין ליש הרי שא"א להשיג המהות רק השלילה דלא בחכמה ידיעא כו', (ובענין השלילה יש ג"כ מדרגות השגות רבות לאין קץ שהרי אנו לא נוכל רק להשיג איך דלא בחכמה ידיעא שאינו מערך השכל אנושי והרי יש מדרגות אין קץ בחכמה ידיעא עצמו שהיא חכמה דבי"ע וג"ע העליון כו' ושם ישיגו איך שאינו מערך חכמה ידיעא דג"ע כו', וגם יושג יותר מהו הענין לא בחכמה ידיעא ואיך ענין השלילה והמ"י). ומשם נמשכו שרש מצות ל"ת שענינים ג"כ הוא השלילה במעשה לא תאכל חלב לא תאכל דם. והוא לפי ששרשם מבחי' ישת חשך סתרו שאינו בא עכשיו בהשגה נגלית רק בבחינת השגת השלילה כו'. לכך הכלי למטה להמשיך גילוי זה א"א להיות ע"י מ"ע שהיא קום ועשה שהרי האתרוג הוא עד"מ כלי ואבר להאור הנמשך וזהו רק מבחי' ו"ה והנגלות שנמשך בכלים להיות מושג הלכך יש למטה ג"כ כלי לזה בקום ועשה. משא"כ לבחי' ישת חשך סתרו לא שייך כלי דהא לית מחשבה תפיסא ביה כלל רק ע"י ל"ת שלא לעשות המנגד והוא החלב שהוא מנגד ומסתיר לבחי' השראת הקדושה האלקי' שאינו שורה רק בבחי' הביטול והוא בחי' חכמה כח מה ולכן נק' החכמה אמת כמ"ש בבינוני' פל"ה בהג"ה וא"כ נמשך בחכמה אפס קצהו בבחי' גילוי מבחי' ישת חשך סתרו ע"י ביטול זה כמש"ל בפ"י ברישא חשוכא והדר נהורא כו', לכך אכילת החלב הוא מנגד ומסתיר בחי' הביטול ומונע הגילוי וע"י שיושב ולא עובר העבירה שבאה לידו ה"ז ממשך מבחי' י"ה הנסתרות כנ"ל כי א"א להיות מהם המשכה רק ע"י בחי' כזו שהוא ענין השלילה מן המנגד כו' וכמ"ש ולא תחללו לא תעשו חלל וחסרון ועי"ז ממילא ישכון כו'. וזהו בחי' ענין בארץ לא זרועה בחי' לא דל"ת הוא למעלה מבחי' הן דמ"ע כי ברישא חשוכא כו' ישת חשך סתרו. (ופי' שמי עם י"ה הנה לפמ"ש בגמרא ספ"ג דפסחים הנ"ל שמי היינו שם הוי' כמו שנכתב וא"כ מהו שמי עם י"ה. אך י"ל עפמ"ש בבחי' פי' בשלח דפ"ו ע"ג ע"פ עזי וזמרת י"ה. וז"ל ומצאתי במדרש תלים בפסוק עזי וזמרת י"ה בעוה"ז מקלסין אותו בשתי אותיות אבל לעוה"ב בשש אותיות שנאמר כי ב"י"ה הוי' צור עולמים. והיינו שהפסוק זה נאמר (בישעיה סי' כ"ו) גבי ביום ההוא יושר השיר הזה שהוא שיר זכר שלע"ל לכן אזי מקלסין אותו בשש

[Type here]

מיבעי מדה רעה בכעס ורכילות, או בדיחוי של שפרכת דמים ובזיונות והלבנת פנים שהם עבירות ממש, דזהו מה שלפעמים יכול להיות שאופן ההנהגה היא חמורה מגוף הדבר, ועד"מ כאשר א' מבקש איזה טובה מחברו שהמבקש טועה ביכולת האיש ההוא הנה גוף הפועל הוא רשות ואינו מחויב להגיד לו האמת שאינו יכול לעשות זאת, אבל כאשר מדחה אותו בדיחוי של בזיון והלבנת פנים אז הוא עבירה ממש. אלא גם הקרירות די קאלטקייט צום אנדערן, אז דעם אנדערנס ענין איז אים ניט נוגע, והיינו העדר הקירוב הראוי להיות ע"פ התורה והמצוה ה"ז פועל וגורם שחרות בהמלאך, דשחרות הכתם והפגם שנעשה בהמלאך הנה על ידי זה עולה הפגם גם בהכלים דמשם שרש התהוות המלאכים, וכאשר נפגם הכלי ממילא מסתלק האור. וכמו בגשמיות כאשר ח"ו מתקלקל אחד האברים באיזה חולי ר"ל הרי כח הנפש מסתלק מהאבר ההוא, הנה בדוגמא כזו למעלה דע"י חטא ועון גורמים הסתלקות אור המאיר בהכלים וטעם הדבר הוא לפי שאו"פ הוא שצריך לכלי אשר בה ישכון, ולזאת הנה כאשר נפגמה הכלי שאינה כלי לקבלה ממילא מסתלק האור, והרי לבד פגם הכלי דע"י גורמים אחיזת החיצונים בבחי' חיצוני' הכלים, והיינו דלבד התוס' חיות הנמשך לקלי' וסט"א מגוף ועצם הענינים הלא טובים אשר עשה, הנה גורמים להם תוס' יניקה מה שיונקים מבחי' חיצוני' הכלים דזה בא ע"י פגם בהכלים, דכאשר הכלי שלמה וטהורה אין הקלי' וסט"א יכולה לקבל שום יניקה, דהרי אין להם שום אחיזה בכלי' העליונים אפילו מחיצוני' הכלי, אבל כאשר הכלי נפגמה דפגם זה גורם שהקלי' וסט"א יש להם איזה אחיזה בחיצוני' הכלי, ומקבלים יניקה מזה, הנה לבד זאת, הנה גוף ועצם הענין דסילוק האור מן הכלים הוא פגם גדול בשתי ענינים הא' שזהו היפך רצה"ע ב"ה דרצונו ית' הוא שיהי' המשכת וגילוי האור בהכלים, וע"י חטא ועון שעושה פגם בהכלים וגורם הסתלקות אור המאיר בהכלים, ה"ז היפך רצה"ע, והב' מה שנאבד האור והגילוי מסט' דקדושה, וכמ"ש הצדיק אבד, דבזה גופא הוא ב' ענינים, הא' מה שנאבד האור מסט' דקדושה, והב' מה שע"י הרי אבד מלקבל ברכאין מלעילא דכאשר נמשך האור במקומו הראוי ע"פ התורה הרי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח וכאשר ח"ו נאבד האור מסט' דקדושה הרי גם אבד מלקבל ברכאין מלעילא ואז ח"ו מתחזק ההעלם וההסתר ביותר וכמא' קוב"ה סליק לעילא ולעילא ונשאר חשך למטה. וז"ש כי שמים רעות עשו דבמעשה ההוא גורמים שמים רעות האי אותי עזבו הוא סילוק האור, והב' לחצוב להם בורות נשברים שממשיכי' תוס' יניקה בורות נשברים.

עשו שבמעשה החטא גורמים שתיים רעות, אותי עזבו הוא סילוק האור, לחצוב להם בורות נשברים שהמשיכו תוס' יניקה בורות נשברים היא הסט"א אשר לא יכילו המים שאינם ע"ד כמו בקדושה שהוא אורות וכלים כ"א בהם שנבלע השפע וכמ"ש נבלע ישראל כו' חיל בלע ויקיאנו כו', וזהו ולא יכילו שאינם נעשים כלים לבחי' מים הוא שפע הקדושה כו' ועמ"ש בזהר ואתחנן דרס"ו ע"א ובפי' הרמ"ז שם, ולכן כדי לתקן זה ע"י התשובה צ"ל ג"כ ב' בחי' תשובה והוא תשו"ת ותשו"ע, ופי' תשובה תתאה מב' באגה"ת פ"ז שהם ב' דברים ד"כ האי הוא לעורר רחמים העליונים ממקור הרחמים על נשמתו כו' שנפלה מאיגרא רמה היינו מקור מ"ח כו' וכמ"ש באגה"ת פ"ד שהנשמה היא מפנימיות החיות שהוא חלק הוי' ב"ה (ועמ"ש בתו"א והוספות בהגה' לד"ה להבין ענין הברכות), לבירא עמיקתא הן בורות נשברים הנ"ל, והב' לבטש ולהכניע הקלי' וסט"א אשר כל חיותה הוא רק גסות והגבהה כמ"ש אם תגביהי כנשר כו', והביטוש וההכנעה עד העפר ממש זוהי מיתתה וביטולה והיינו ע"י לב נשבר ונדכה להיות נבזה בעיניו נמאס כו' ע"י שיהי' ממארי דחושבנא כו' וכמ"ש בסש"ב פכ"ט.

ד"ה דרשו תרצ"א פרק ד. וביאור הענין הוא, דהנה בתשובה יש ב' מדרי' תשובה תתאה ותשובה עילאה, דהנה כתיב חטא חטא ירושלים וארז"ל חטאה בכפלים, דחטא ועון גורם ב' ענינים הא' שממשיכים החיות דקדושה תוך היכלות הסט"א, וכמ"ש באגה"ת שע"י העונות מוריד ההשפעה דשם הוי' תוך היכלות הסט"א דזהו ונוקב שם הוי' כבי' עושה נקב שנמשך ההשפעה למקום שאינו ראוי וכמ"שוד שופך דם האדם באדם כו' שהדם הוא החיות. והב' שגורמים הסתלקות אור המאיר בכלים להסתלק למקורו ושרשו וכמ"ש בתו"א בד"ה ארדה נאיד שהפגם מגיע בבחי' הכלים, דהנה כתיב (זכרי' ד') עיני הוי' המה משוטטים בכל הארץ, והן מלאכים הנק' מארי דעיינין ועל ידם הוא העלאת זכות וחוב של הנבראים, וע"י כל מצוה ומצוה והנהגה טובה במדות טובות וגם אפי' תנועה קלה בהנהגת בני אדם באהבה ורעות מה שבטבע המדבר שהוא מדיני (אוהב רעים ומשתדל לטובת חברו וכו') בטבעו, הנה בישראל מדות אלו והנהגות אלו הם מצוה, וכמ"ש ואהבת לרעך כמוך, ולזאת הנה בכל קירוב הדעת ופיוס או צהיבות פנים שהאחד מראה לחברו הרי זה מצוה, ונעשה ע"י עילוי בהמלאך שנתעלה בזה, ומעלה זכות זה לשרשו בבחי' הכלים העליונים שע"י מזדכך הכלי ומתחזק ומקבל ביותר האור עליון שמאיר בהכלי, אבל ע"י החטא ועון נעשה כתם ופגם בהמלאך, וגם אפי' הנהגה לא טובה גורם ופועל שחרות בהמלאך. והיינו דלא

[Type here]

אש מתוכה וידליקו הגחלת והנר ממנו ומהם יודלקו האחרים כו' והרי האש הי' תחילה בהעלם בתוך הצור אך ע"י ההכאה הוציאוהו מן ההעלם אל הגילוי וכשכבר נתגלה כל מה שיקבלו אחריי זה מזה אין א' מקור לחבירו כ"א מגילוי לגילוי כו' אבל הצור הוא אמיתי המקור לכולם כו' וד"ל כמ"כ עד"מ צור העליון בחי' בוצינא דקרדניתא הנ"ל שממנו מקור מוציא גבורו' דע"י שיבא לידי גילוי אורות בכלי' שהוא כל עולם הנאצלים כנ"ל והיינו מן ההעלם לידי גילוי כנ"ל מענין י"ס הגנוזות כו' וכשכבר נתלבשו במוחי סתימאה דא"א ונמשכי' הי"ג תקונו' כו' אזי ביכולת הכלי להמשיך תוספו' אורות כנ"ל בענין אש אוכלה כו' אבל להוציא אור חדש מעיקרו מן בחי' צור הזה מן ההעלם לגילוי א"א ע"י כלי' שהם רמ"ח מצות רמ"ח איברי' דמלכא כידוע מפני שאין שרש הכלים אלא מהיכן שהוא שרש האור והיינו מראשי' הגילוי של אור א"ס ב"ה במוחי' סתימאה, אבל מן ההעלם שבצור שהוא מבחי' תחתונה שבמאצי' ג"כ כנ"ל אין ביכולתם להמשיך כו' אך ע"י תשובה עילאה מנקודת הלב שלמעלה מהדעת עד כלות הנפש מתעורר ההעלם שבצור לצאת לגילוי וזהו שבמקום שבע"ת עומדי' והיינו בצור הזה אין צדיקי' גמורי' יכולים לעמוד שם כי כל עבודת הצדיקים הם רק המשכות תוספות אורות בכלים ע"י רמ"ח איברים כו' וד"ל וזהו ענין מאמר רבי יש קונה עולמו בשעה א' והיינו שע"ה נהורין דנפקין ע"י הכאת צור הזה כמבואר בע"ח ומתורץ קושיא הנ"ל מהיכן זכה לחיי העוה"ב בלא קיום מצות כו', כי הלא המשיך מקור המצות והוא בחי' רעוא דכל רעוין דהיינו בעל הרצון הנק' רצון פשוט שלא מתלבש בחכמה כלל וכנ"ל כי בכח הרצון הלאו הן כו' לכך בתשובה עילאה הזדונות נעשו כזכויות ממש ועיקר הטעם לכח המשכה זו שהמשיך ר"א הוא מפני (*) נתחרט מהיפוך הרצון בחטאיו עד שהתעורר לעילא בחיי בעל הרצון שהוא מקור המצות והעוונות כו' וד"ל. וזהו כי ביום הזה יכפר עליכם. לפני ה' תטהרו. יש כאן ב' מדריגות האי לפני הוי' והוא ענין י"ג מדות הרחמים שהם ממ"ס שהוא שרש כל הנאצלים והיינו לפני הוי' כי שם הוי' הוא כשנאצל אור החכמה הוא ע"י צמצום והתפשטות כו' שהוא אותיות שם הוי' כנודע אבל בשרש הנאצל עדיין הוא לפני הוי' ושם הוא מיתוק כל העוונות כנ"ל שאין כתי' תטהרו שהטמא נעשה טהור והיינו שנמתקי' הזדונו' ונעשו כזכו' והיינו כמו היפוך הרצון תופס מקום מפני גודל ההרחבה כי רבה היא כו' ואעפ"כ מיתוק מים הרעים ביפים שיהי' טעם גם במים הרעי' ומרים ע"י שנתערבו במים המתוקים חלק אחד בריבוי רבבות כמו טפה מרה בים אוקיינוס כו' בים הגדול שמפני ריבוי מים היפי' הטפה המרה בטילה וכלא חשיבי זה הנז' באד"ר כמאן

אור התורה נצבים עמוד א'רל. אבל פגם גדול שע"י העבירות הוא ענין אחר והוא מה שהאורות עליונים דאבי"ע מסתלקים מן הכלים בסיבת ריבוי יניקות החיצונים כי לא יגורך רע כתיב וטהור עינים מראות ברע כו' ובחי' הסתלקות האורות זהו גרעון גדול מאד לגבי המקבלים שהן העולמות וההיכלות עליונים כו' שהרי האורות הן בחי' אלקות ממש וע"י הסתלקות האור למעלה ממילא נפגם העולם מצד העדר האור זאת הרעה הרבה יותר מרעה הראשונה בתוספת היניקה לחיצונים בכפלי כפלים כו' וד"ל.

17) סה"מ תקס"ב עמוד ז. והנה ביו"כ נמחלי' העוונות ע"י תשובה עילאה דוקא, להבין ענין תשובה עילאה שזדונות נעשו כזכויות דהנה יש להבין במעשה דר' אלעזר בן דרודיא שיצא נשמתו בבכי' על עוונותיו וא' רבי שזכה לחיי העוה"ב, הגם שע"י הבכיי' ביציאת הנפש נפטר מפגמי עוונות' שעשה והלא לא עשה מצות מעולם ומהיכן יהי' בחי' התקשרות נפשו בזיו השכינה בג"ע העליון, שאינו אלא ע"י מעשה המצות דוקא כידוע ברמ"ח פקודי' שהם רמ"ח איברי' דמלכא דשכינתא כו'. אך הענין יובן עפ"י מאמר הזוהר פ' וירא * במה שאמר במקום שבעית עומדי' צדיקי' גמורים כו' שהטעם הוא לפי שמושכי' בחילא יתיר כו' ע"ש. פי' להיות כי אין מיתוק הדין אלא בשרשו כידוע ופי' בחילא יתיר הוא תגבורו' הכח שאינו במדה וגבול עד כלות הנפש ממש והוא בא מבחי' גבורו' דוקא שיש בו תגבורו' הכח להטות הנפש עד כלותה והוא מבחי' גבורו' דעתיק שבנפש היינו בחיי יחידה כידוע וכמ"כ ר"א בן דרודיא כל כך נגע ללבו במרירות עצומה מחטאיו עד שלא חפץ בחיים ומאס בהם ומרירות זו היתה כ"כ בנקודת לבו עד שהיתה למעלה מן השכל והוא מבחי' יחידה כו' ומבחי' גבורו' שבה והיינו בחילא יתיר כי לשון יתיר הוא ענין ריבוי שהוא בתגבורת גדול עד אין קץ כנ"ל וד"ל. וכמ"כ באתערותא דלתתא שעורר בחי' גבורות דיחידה שבנפשו כן נתעורר לעילא ג"כ בחי' גבורות דע"י שלמעלה מחו"ב דאצי' שיתלבש במ"ס ויומשך האור בכלי כו' מפני שאין מיתוק הדין אלא בשרשו ולא הי' התעוררו' זו ע"י מעשה המצות לבד כי קיום המצוה היא קיום רצון שנתלבש כבר בחכמה דאריך ותתקשר הנפש בקיימ' המצוי ברצון זה כו' אבל כשעדיין אין התלבשות פנימי' רצון העליון הנק' רצון הפשוט והיינו מבחי' יחידה כנ"ל במ"ס דא"א וצריך בחי' העלאת מין לעורר התלבשות זו אין זה כ"א ע"י בע"ת דוקא דמשכי' בחילא יתיר כנ"ל והוא כמשל הצור (הנק' בל"א קרעמין) כשנפסק האש מן הגחלת מחמת שכיבוהו במים וכדומ' אזי העצה להמציא אש מעיקרו כו' והוא ההכאה בצור פעמי' ושלש עד שיוציא

[Type here]

מצות תשו' היא כן. והגם שיש מקום לחלק ולומר דמצות תשובה הרי אינה בדומה לשאר מצות בזה וכל המצות ממשיכים בחיי הרצון ובמצות תשובה הרי ממשיכים מבחי' עומק הרצון ובזה הוא היתרון דמצות תשובה על כל המצות, הנה לבד זאת והמשכת בחי' עומק הרצון במצות תשובה הרי זה ההמשכה דמצוה זו, והיינו דכשם שבקיום המצוה ממשיכים בחי' הרצון העליון שבמצוה ההיא, הנה כמו"כ ע"י מצות תשובה הוא ההמשכה דבחי' עומק הרצון, וא"כ הרי המשכה זו אינה יתרון כלל לגבי שארי המצות, לפי שזה מה שנמשך במצוה זו, וכמו שאין לומר שהמשכת רצה"ע במצות תפילין שהויע המשכת ד' מוחין הוא יתרון ע"ג המשכת רצה"ע שבמצות ציצית דל"ב חוטין הם ל"ב נתיבות חכ' וכה"ג בכל מצוה ומצוה והיינו דמאחר דע"י מצות תשובה ממשיכים בחיי עומק הרצון היין ענינה של מצוה זו בדוגמת דבר המשכת רצה"ע במצות תפילין וציצית וכו' בענינם, הנה עוד זאת גם אם עומק הרצון הוא מעלה לגבי גילוי הרצון. הנה לבד זאת שהוא בדוגמת דבר כמו קלות וחמורות שבמצות גופא, והיינו דעומק הרצון ורצון הוא כעין קלות וחמורות שבמצות הנה לבד זאת הרי כל זה הוא בחיי העומק של הרצון אבל מצד בעה"ר הרי כלם שוים, דלגבי בעה"ר צ"ה הרי כל הגילוי רצונות ועומק הרצון שוים הם, וז"ש כי עמך הסליחה דגם הסליחה היא רק בבחי' עמך טפל ובטל כו' וא"כ במה הוא היתרון בתשובה על כל המצות, אך העניין הוא דהנה מצות תשובה חלוקה מכל המצות. בזה שהיא תקנה לעוברי רצונו ית', דהנה התוים ניתנה לעושי רצונו ית' וכמאמר מכות פ"ג מט"ן רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תומ"צ שנא' ה' חפץ למען צדקו כו' להצדיק את ישראל ולזכות אותם, אבל מי שחטא עוה ופשע והעביר את הדרך הרי הרצה"ע מסולק ממנו, וע"ז ניתנה מצות תשובה שהיא תקנה גם לעוברי רצונו, ית' א"כ הרצון בתשובה הרי אינו שהוא מבחי' עומק הרצון בלבד, אלא שהוא בא מעצמות א"ס בעה"ר צ"ב"ה, שהוא ית' פותח שער בתשובה לקבל פושעים וחטאים, דבזה הוא יתרון מצות תשובה על כל המצות, דכל המצות הם רק לעושי רצונו, ומצות תשובה הוא תקנה לעוברי רצונו דגם הם יוכלו להתקרב דזהו הוראה על הקירוב והאהבה העצמית של הקב"ה לישראל, ושרש הענין הוא וכל המצות הם גילוי הרצון וזהו נחיר לפני שאמרתי ונעשה רצוני וכל המצות כלם שוים, ולהעצמות ב"ה אינו נוגע כלל וכמ"ש אם חטאת מה תפעל בו ורכו פשעך מה תעשה לו, אם צדקת מה תתן לו וגו' (איוב לה) אבל בגילוי הרצון הרי יש חלוקים. הנה מצות התשובה היא באה מעצמות בעה"ר צ"ב"ה שהוא הרצון הפנימי והעצמי ונש"י יהי' כמו שצריכים להיות שלמים גם בהמשכת

דמתסחי' בימא רבה כו' כמו הרוחץ צואת בשרו כו' והיא עצמה נעשה מתוקה והיינו התהפכות רע לטוב ומרירא למתקא כו' אבל עכ"ז לא שנתבטל הטפה לגמרי וכאילו לא היתה במציאות כלל שהרי נתוסף מתיקת מה בכללות המים כו' ע"י היפוך שלה כו', אבל המדריגה השנית ביום הזה יכפר ולא ניזכר כלל אפי' שיהי' המכפר לפני הוי' אלא לא נודע שמו כלל מי הוא כו' והיינו בחיי תחתונה שבמאציל מצד עצמיות המאציל שלא נודע בשם כלל הנק' רדל"א דלא ידע כלל בשם כי שם מה שממצחא כו' הוא שרש התיקון ויציאת הי"ס הגנוזות שיתגלו כו' אבל מצד בחיי מהותו ועצמותו ית' אינו נתפס בשם כלל והיינו בחיי חסד דע"י בחי' גולגולתא כו' וכנוז' לעיל שהגנו נק' על שם סופו שעתיד להגלות ויתכן בחי' שם לאיכות אופן התגלותו כו' אבל בבחי' העצמות גם גנוז לא יקרא לכך אין לו שם כלל מהו דכתי' יכפר בסתימות וד"ל. והמשך הפסוק כך הוא ביום הזה שהוא בחי' חסד דע"י שהי' ביום ראשון חפץ חסד כו' יכפר שיוכל להיות טהרת העוונות כו' כי פי' יכפר כמו הגורר הדבוק בידי' במפה שמסיר לגמרי כל הנדבק ביד ויהי' נקי' לגמרי מכל וכל משא"כ המים הרוחצי' הדבוק מעורבי' הם עם הדבוק ואעפ"י שנתבטל הדבוק בהם מפני מיעוטו וגם בעצמו נימתק כנ"ל עכ"ז אין זה דמיון לבחי' כפרה שהוא ההסרה לגמרי וכו' והיינו בבעל הרצון שנמתק היפוך הרצון ונעשה כזכיות ממש וזהו שיטהרו מכלל דאיכא טמא כנוז' בזהוהר בענין ההפרש שבין קדוש לטהור ע"ש אבל ביום הזה שחפץ חסד הוא פי' שיהפוך בתפיסת שם להקראי שם מה כו' יכפר לגמרי והוסר לגמרי הרע כאלו לא הי' במציאת מעולם כמו בחיי קדוש מובדל כו' וד"ל ולכן יש בבחי' לעשות טהרה פי' שהמים דבי' הטהורים שהם י"ג מדות הרחמים ירחצו הטומאה וימתיקו אותו וד"ל. וזהו השיבנו אליך ונשובה, פי' אם אין תשובה עילאי מצד עצמינו השיבנו אתה ע"י שתחדש ימינו כקדם כי ימי קדם נקראים מה שהוא מצד עצמו המאציל כו' וזהו שתחדש ימינו מקדם קדמונו של עולם הנאצל והוא מבחי' רדל"א וד"ל ואז ונשובה נעשה תשובה עילאי עד שנוציא ההעלם לגילוי מצור העליון וד"ל וד"ל.

סה"מ קונטרסים חלק א עמוד קכו. אמנם צ"ל במה הוא מעלת מצות התשובה על כל המצות שהרי מים מצד המצווה שהוא בעה"ר צ"ה הרי לכאורה כלם שוים, וא"כ הרי מצות תשובה ושאר מצות שוים הם, ועכ"פ לכאורה לא יותר מכמו ההפרש דקלות וחמורות שבמצות גופא שנת"ל שהחלוקים הוא רק בהאור והגילוי ובהפירטי רצונות שבכל מצוה. ומצוה, אבל מצד פנימית. הרצון הרי כלם שוים, א"כ הרי לכאורה גם

סידור עם דא"ח רלד עמוד ד. אך הענין, דכתיב ממעמקים קראתיך ה', פ' ממעמקים ב' מיני עומק, ויובן עפ"י הידוע דיש ב' לבבות, בחיי חיצונית הלב ופנימית הלב, דהיינו, ההתפעלות שתולד מן השכל והתבוננות נק' חיצונית הלב, והתפעלות נקודת הלב הוא למעלה מן השכל, ונק' רעותא דלבא ועומקא דלבא כידוע, שהוא ביטול הרצון מכל וכל רק לה' לבדו, כמ"ש מי לי בשמים כו'. וכמו כן ע"י תשובה כזו מעומקא דלבא, מעורר למעלה ג"כ בחי' התעוררות רצון העליון שלמעלה מעלה מהתלבשות בחכמה. כי הנה ידוע דאית רצון ואית רצון, בחי' רצון התחתון אשר הוא מלוכש בחכמה, כמו בתורה ומצות כו', ובחי' רצון העליון הנק' גלגלתא כנ"ל החופף על המוח כו'. וע"י תשובה מעומקא דלבא מעורר בחי' רצון העליון, אשר ממנו שרש ומקור להמציא התלבשות הרצון במעשה המצות הנק' רצון התחתון, על כן יפה תועיל התשובה גם לתקן פגם חסרון המשכות אור שע"י מ"ע, כי ממילא באים, שבכלל מאתים מנה, וד"ל. ויובן זה עד"מ נהר שנובע ממקור חוצבו במעיין, הנה כשנפסק המעיין הנובע הרי הנהר יחרב ויבש, מה עושין, חופרין בארץ מתחת בעומק יותר ממקום יציאת המעיין בתחלה, וחוזר ונובע מחדש כו', ונמצא יש מקור למקור, דהיינו עומק החפירה מקור למוצא המים שבנביעת המעיין, ונביעת המעיין מקור לנהר כו'. ועד"ז יובן הנמשל למעלה, דכתי' כי עמך מקור חיים כו', דהיינו בחי' רצון התחתון שמתלבש בחכמה ונעשה מקור לכל המקבלים כו' ויש מקור למקור זה, והוא כמשל החפירה בעומק כו', דהיינו להמשיך מבחי' רצון העליון שנקרא עומקא דבירא כו', שלמעלה מהתלבשות בחכמה, הנק' גלגלתא כו', ומשם יתמלא כל חסרון ההמשכה שהיה בתחלה מהעדר מעשה המצות עשה, שהרי מעשה המ"ע אינו אלא בבחי' התלבשות הרצון בחכמה כו', אבל ממקור רצון זה יוכל למלאות כל חסרון, כי ממנו מקור מוצא כל התלבשות רצון כו', וזהו כי עמך מקור חיים וכו'. וזהו ג"כ מ"ש ומעין יצא מבית ה' והשקה כו', וארז"ל" נחל יצא מבית ק"ק דוקא, וד"ל.

דרך מצותיך שם לט עמוד ב. ג) ובוה יובן פ' ברכת סלח לנו אבינו כי חטאנו. כו' דלכאורה כי זה אינו מובן דמשמע כאילו הוא נתינת טעם למה יסלח לו מפני שחטא וזה פלאי והול"ל אשר חטאנו, אך הענין דקאי עמ"ש בברכה הסמוכה לה לפניו החזירנו בתשובה שלימה לפניך ואזי מבקש עוד סלח לנו הוא ענין המחילה וענינה הוא החזרת הרצון שנסתלק ע"י העוונות כי הנה המצות הם רצון העליון וכשחוטא אזי מסתלק הרצון ממנו וזהו הנק' תרעומות שפירושו סילוק הרצון שאינו מרוצה עוד לפניו הגם שאינו עושה לו מעשה כלל רק שמסתלק

הגילוי רצונות ג"כ, ולזאת הנה משם היא התקנה לעוברי רצונו ית' שגם הם יתקרבו וכמו אב רחמן שרוצה בטובת בנו יחידו דגם אם לסבות מסבות שונות נתרחק הרי ממציא לו דרכים ועצות מרחוק כדי שיתקרב, וזהו בא מגודל עוצם האהבה והתקשרות עצמי וכן הוא במצות תשובה ושרש המשכחה הוא מעצמות, וזהו תרועה שהיא ב' ענינים אי תרועה כתיבה ושבירה שהו"ע התשובה והב' ל' חבה ורעות ותשובה היא תקנה לעוברי רצונו ותקנה זו היא הוראה על החבה יתרה שנודעת לנו מאבינו מלכנו יתי ויתעלה. וזהו תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו, דבכסה שהיא יום כסא דין הנה הוא כסא זמן קבוע להתגלות בחיי שופר שהו"ע התשובה שהיא תקנה גם לעוברי רצונו שע"י שמיעת קול השופר דקול השופר הוא תרועה ומצותן הוא לשמוע קול שופר דער הערען אין אפנימיות ובא לידי תשובה מעומקא דלבא הנה עי"ז ממשיכים בחי' הרחמים הפשוטים ועצמות א"ס ב"ה.

לקוטי תורה ר"ה נד עמוד ב. והענין כי רצון העליון יש לו ב' בחינות הא' המלוכש בחכמה שהיא ראשית ההשתלשלות (ועמ"ש בענין עבדים היינו לפרעה ויוציאנו כו' שהלבישו כו' ע"ש) שבחינת רצון זה נמשך ע"י תורה ומצות שהן הן רצון העליון ב"ה המלוכש בחכמה דאורייתא מחכמה נפקת והוא נמשך ע"י מעלת ומדרגת צדיקים גמורים המקיימים תורה ומצות כל ימיהם לעולם ולא פגמו בהם ח"ו, והב' הוא בחי' רצון העליון שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות ואינו מלוכש כלל בבחי' חכמה עילאה והוא בחי' גלגלתא דחפאי על מוחא, עד"מ דג' חללי דגלגלתא הם משכן חכמה ובינה ודעת ועצם החופף על המוחין שאינו משכן המוחין כלל הוא הנקרא גלגלתא, כך עד"מ בחי' רצון זה הוא למעלה מעלה ממשכן חב"ד והוא המתגלה בבע"ת ע"י עומקא דלבא שהוא ג"כ בחי' רצון העליון שבנפש שהוא למעלה מכדי שתוכל נפשו שאת והוא בחי' רעותא דלבא שעל ידי רצון זה העליון שלמעלה מעלה מהשתלשלות המתגלה בנפשם מתמלא כל החסרונות והפגמים שבביטול מ"ע שיסודתה בהררי קדש מחכמה עילאה, וכמשל הנהר הנחרב ויבש שכשרוצין למלאותו חופרין בעומק במעיין ומקור הנובע שע"ז חוזר ומתמלא הנהר, כך ע"י גילוי בחינת רצון העליון ב"ה שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות מתמלא ומשלים כל החסרונות והפגמים, וזהו ממעמקים קראתיך ה' שע"י בחי' ממעמקים קראתיך להיות המשכת הוי' מאחר שנתגלה בחינת המקור והמעין הנובע.

כו', וכמא' במי נמלך כו', וכמ"ש במ"א הרי דרצון דתו"מ הוא בבחי' פנימיות ועצמות או"ס ב"ה, וממילא הרי בהכרח שיש ג"כ שרש לכל הספי' והמדות בעצמות או"ס ב"ה, והו"ע השכר ועונש התלוי בהרצון דתו"מ כו', ומה שמועיל תשובה שגם אם עבר על איזה מצוה נמחל לו ע"י התשובה כו', הנה ידוע דענין התשובה מגיע באמת בבחי' עצמות או"ס למעלה מבחי' הרצון דמצות וכמ"ש אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך כו', דגבי תורה ומצות כתי' אנכי הוי' אלקיך אנכי פ"א, וגבי תשובה כתי' ב"פ אנכי כו', ונודע שזהו הב' מדרי' שבכתר שהרצון דמצות הוא בחי' חיצוניות הכתר דתרי"ג מצות הן תרי"ג ארחין דגולגלתא כו', ותשובה מגיע בבחי' פנימיות הכתר כו', דבכללות גם בחי' הרצון דמצות הוא בחי' רצון פנימי לגבי הרצון דעולמות כו' כנ"ל, והיינו שבכתר גופא הרצון להאציל האציל הוא בבחי' חיצוניות לגבי הרצון דתו"מ שבכתר כו' (וי"ל דזהו בחי' שערות דא"א והמצות הן מבחי' אורחין דגולגלתא שזהו בחי' הלבנונית שלמעלה מבחי' שערות כו', וע"פ פשוט י"ל דשרש האציל הוא מבחי' ז"ת דאריך והמצות הן מג"ר דאריך כו', וז"ע השערות דאריך שהן מג"ר כו' וכמ"ש במ"א דהשערות הן בחי' הרצון שבמצות והאורחין זהו בחי' התענוג שברצון כו') והתשובה מגיע בבחי' פנימיות הכתר ממש שלמעלה גם מהרצון דמצות כו', וכמו"כ הוא בבחי' או"ס שלפני הצמצום דהתשובה מגיע בבחי' פנימיות ועצמות או"ס שלמעלה גם מהרצון דמצות כו', והו"ע קדושתו שלמעלה מקדושתכם דקדושתכם הוא בחי' הקדושה דתו"מ כו', וכמו ואנשי קדש תהיון לי שע"י התו"מ מתקדשים נש"י בקדושתו ית' וכמש"א אשר קדשנו במצותיו כו', אבל קדושתו הוא בחי' קדושת העצמית שלמעלה מקדושתכם כו'. וזהו שרש ענין התשובה שמגיע בבחי' קדושתו העצמית ולכן נמשך ע"ז להיות נושא עון ועובר על פשע כו', אמנם גם בבחי' פנימיות או"ס שממשיכים ע"י התשובה אין הכוונה ששם לא יש כלל בחי' הרצון דמצות, רק הענין הוא דבעצמות או"ס אין הרצון הכרחי דהיינו שאינו מוכרח ח"ו ברצונו כו', דהנה השל"ה כ' דענין הרצון למעלה הוא שפועל ברצון לא . בהכרח ח"ו, והו"ע מה שעלה ברצונו ית' לברוא את העולם היינו ברצון ובנדבה בלי הכרח כו' שכן הוא בכללות באו"ס ב"ה שאינו מוכרח בהרצון וכ"ש בבחי' פנימיות או"ס כו', ולכן נמשך משם גם סליחות עונות כו', וכמו עד"מ מלך המצוה דבר ע"י שליח הרי השליח א"א לו לשנות מציווי המלך ומרצונו, אבל המלך עצמו ביכולתו לשנות כי השליח הוא מוכרח בהרצון, משא"כ המלך אינו מוכרח בו כו' (דעפ"ז מבו' במ"א דענין הגבול למעלה אינו גבול אמיתי מפני שאין ההגבלה הכרחיות רק מה שמגביל א"ע כו'),

רצונו ממנו ואח"כ המחילה היא החזרת הרצון, ואמנם בחי' רצון זה אינו אותו הרצון שהיה תחלה מאחר שהוא נסתלק למה עתה יחזור אלא מבחי' רעוא דרעוין מקור הרצונות שממנו נמשך השראת הרצון מחדש וא"כ הוא יותר נעלה מן הרצון שנסתלק וז"ס סלח לנו אבינו פי' מחול כלומר גלה לנו רצונך מחדש והיינו מבחי' רעוא דרעוין הנק' רצון העליון כי יש גם רצון אחר שלמטה מזה והוא שבמצות, וכ"כ למה כי חטאנו ונסתלק ממנו רצון שהי' נמשך ע"י המצות ומאחר שעשינו תשובה כמ"ש והחזירנו בתשובה כו' א"כ צריך לגלות לנו רצונו העליון ב"ה שז"ס הסליחה, וז"ס שארז"ל זדונות נעשו לו זכויות (יומא פ"ו ב') וא"כ כל שיש לו זדונות יותר הרי זכויותיו מרובים מאחר שעל כל זדון צ"ל המשכת רצון העליון להיות מחילה והוא בחי' זכויות אחרים שלא כשל הצדיקים שזכויותיהם הם רק המשכת הרצון שבמצות ולכן במקום שבע"ת עומדים צ"ג אינן יכולים לעמוד (ברכות ל"ד ב') וכן כתיב שלום לרחוק שנעשה קרוב ברישא והדר לקרוב כדרז"ל (ברכות ל"ד ב' ע"ש), ויובן כ"ז ע"פ הקבלה כי הזדונות הם ממה שנפל מבחי' אלה המלכים למטה מטה ונתהוו מזה קליפות הטמאות (שאין להם בירור ע"פ מצות התורה ולכן הרחיקה התורה לא תאכל חלב ודם וכיוצא) ולכן כשמתעלים ע"י התשובה הוא מאד נעלה יותר ממעשה המצות של הצדיקים (שבירורם מקליפת נוגה כי כל מה שנפל למטה ביותר שרשו גבוה ביותר) ולכן ארז"ל ע"פ ארפא משובתם (הושע י"ד ה') שהתשובה מביאה רפואה לעולם (יומא פ"ו א') כי ענין הרפואה שטפה א' מסממני רפואה יש בה כח רב לחזק הגוף יותר מהרבה יין ושמן עד"מ וא"א לגוף לקבל ולהחזיק כ"כ מזונות בתוכו משא"כ בסממנים שפועל כזאת בטפה א' וז"ס ישלח דברו וירפאם (תלים ק"ז כ') שהם צירופי אותיות ודבר ה' שנשלחו ברפואות סארס"ה פריל"ע וכיוצא להוותם וע"י שהאדם מקבל מהם הוא נרפא מזה הדבר ה' שכחו רב יותר מאותו שבמזונות, וכך הוא ענין התשובה שהתהפכות זדונות של הבע"ת נעלה יותר ממעשה המצות של הצדיקים כי לפי שהם למטה ביותר זהו הוראה על היות שרשם בתהו למעלה יותר ולכן גורם התגלות רצון העליון מבחי' רעוא דרעוין ואז ממלא כל הפגמים ביתרון אור (וכמש"ל פ"ב בענין אנכי אנכי מוחה פשעיר שהוא המשכת בחי' ע"י וא"א והיינו ע"י שנמשך לשם ג"כ מבחי' א"ק שהוא כתר הכללי רעוא דרעוין ושם שרש האדם וכמ"ש ג"כ במ"א ע"פ ויכתוב משה את מוצאייהם למסעיהם כו' (במדבר ל"ג ב')):

18) ד"ה שובה ישראל אעת"ר. זהו בשביל הרצון דתו"מ וכמא' בראשית בשביל ישראל ובשביל התורה

[Type here]

להמשיך אור בהכלים שזהו מבחי' אנכי הב' בחי' חיצוני'
הכתר כו'

22) לקוטי שיחות חלק ד עמוד 1151. די עצמיות דיקע
התקשרות פון עצם הנשמה מיט עצמותו יתברך. אט דער
פארבונד האט ניט אויף זיך קיינע מדידות והגבלות און
איז העכער פון צו קענען זיך אויסדריקן אין וועלכער עס
איז תנועה אמילו ניט אין דער תנועה מין תשובה... ..
אזוי קען מען זי אויך ניט שוואכער מאכן אדער מוגט זיין
אין איר דורך העדר העבודה אדער דורך עבירות...
ווערט נתגלה ביי יעדער אידן דער עצמית 'דיקער
פארבונד פון זיין עצם הנשמה מיט דעם אויבערשטן, און
בשעת עס ווערט נתגלה די מדריגה, פאלן - מילא אפ
אלע פגמים.

23) סנהדרין מד עמוד א. אמר רבי אבא בר זבדא
אע"פ שחטא ישראל הוא.

24) תניא פרק כד. וגם בשעת החטא היתה באמנה אתו
ותברך, רק שהיתה בכחית גלות ממש תוך נפש הבהמית
מסטרא אחר, המחטיאה את הגוף ומורידתו עמה
בעמקי שאול, למטה מטה, תחת טומאת הסטרא אחר
ויקליפת עבודה נרה, ה' ישמרנו....

25) ישעי' נט ב. כי אם עונתיכם הניו מדללים בינכם
לבין אלהיכם וחסאותיכם הסתירו פנים מקם משמוע:

26) אגה"ת פרק א. והנה, מצות התשובה מן התורה,
היא עזיבת החטא בלבד (כדאימא בגמרא פרק ג'
דסנהדרין ובחשן משפט סוף סימן ל"ד לענין עדות),
דהיינו, שיגמור לבו בלב שלם, לכל ישוב עוד לכסלה,
למרוד במלכותו ותברך, ולא יעבור עוד מצות המלה חס
ושלום, הן במצות עשה הן במצות לא תעשה. וזהו עיקר
פירוש לשון "תשובה" לשוב אל ה' בכל לבו ובכל נפשו,
לעבדו ולשמור כל מצותיו, כמו שכתוב: "יעזוב רשע
דרך ואיש און מחשבותיו, וישוב אל ה' וגו'"; ובפרשת
נצבים כתוב: "ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו וגו',
בכל לבבך וגו'", "שובה ישראל עד ה' אלקיך וגו',
השיבנו ה' אליך וגו'".

27) תניא פרק ד. פי האהבה היא שרש כל רמ"ח מצות
עשה, וממנה הן נמשכות, ובלעדה אין להן קיום אמתי,
פי המקימן באמת הוא האוהב את שם ה' וחסדו לדבקה
בו באמת, ואי אפשר לדבקה בו באמת, פי אם בקיום
רמ"ח פקודין, שהם רמ"ח אברין דמלפא בככול, כמו
שכתוב במקום אחר. והראיה היא שרש לשמ"ה לא

וכמו"כ יובן למעלה דאוא"ס ב"ה אינו מוכרח בהרצון
דמשו"ז יכול להיות סליחת עונות ע"י התשובה כו'.

סידור עם דא"ה קנה עמוד ד. ואמנם הנה יש אופן
אחר למיתוק ותיקון הרע שנתגבר על כנ"י, ולא בדרך
יציאת פסולת כנ"ל, והוא ענין מ"ש אשרי משכיל אל די,
והיינו כענין הנ"ל שמעלין הם כל הטוב עם הרע לשרש
שרשן מעה"ד טו"ר כו', והיינו בבחי' שם אד' הנ"ל,
ומעלין שם אד' בשם אהיה דבינה, ששם שרש ההמתקה
מכל הדינין, לפי ששם בחינת הגילוי מאור א"ס ביותר,
ואז הרע והדין ממילא נתבטל מטעם הנ"ל, וד"ל. וביאור
הטעם הוא לפי המבואר למעלה, להיות שבחי' גילוי
עצמות אור א"ס הוא דוקא בשם אהיה דבינה, ונקרא
עולם התענוג וגם עולם החירות כו', לפי שמפני עוצם
הגילוי שם מרוממות עצמות אור א"ס דכולא קמיה כלא
חשיב, דאפילו אור צח כו' אתחשך קמי' כו', וע"כ אין
תופס מקום כלל כל ההשתלשלות דאבי"ע לפניו, עד
שישוה לפניו כחשיכה כאורה, דהיינו טו"ר, וממילא אין
לו מקום לרע שם מפני העדר תפיסת מקום לגמרי, וכמו
המנוול והנבזה שיעמוד לפני מלך רם ונשא כו', או עד"מ
הזבוב שהולך על כלי הבית, שמפני העדר תפיסת מקום
אין נותנין לב עליו כלל וכלל, וכמ"ש שממית בידים
תתפש כו', וכמ"ש במ"א. וא"כ אין מהצורך לתקון הרע
ע"י היסורים כנ"ל אלא באופן אחר יתבטל לגמרי ביטול
אמיתי, וזהו טעם האמיתי בענין י"ג מדה"ר, כמו נושא
עון ועובר על פשע כו', וכמ"ש באד"ר דהיינו כמאן
דאסתחי בימא רבא כו', וד"ל.

19) ד"ה שובה שם. אך בכדי שגם רע גמור יהפך
ל טוב שו"ע שזדונות יהי' כזכיות כו', עז"א ויהפוך ה"א
לך כו', שזהו ע"י ההמשכה מבחי' עצמות אוא"ס דוקא
כו', והענין הוא דכל שהאור הוא אור מופלא ומובדל
ביותר ה"ה בלי גבול ביותר ובחי' פנימיות הכתר
שמופלא לגמרי מסדר השתל' ובלי גבול בתכלית כו',
לכן משם נמשך שגם זדונות יהפכו לזכיות כו',

20) איוב לה ו-ז. אם חטאת מהתפעל-בו ורבו פשעיך
מהתעשה-לו: אם צדקת מהתתן-לו או מהמדתך יקח:

21) ד"ה אנכי תרס"ה עמוד כט. וכידוע שהן ב' בחי'
שבכתר בחי' עתיק ואריך שהן בחיי פנימיות וחיצוניו'
שבכתר, ואנכי האי הוא בחי' עתיק שנעתק ונבדל מסדר
השתל' כו', ואנכי הב' הוא בחיי אריך שהוא ריש ומקור
לנאצלים כו' ועי"ז נעשה ב' הענינים הנ"ל, שעז"א מוחה
פשעיך למעני פי' מוחה פשעיך הו"ע דחיית החיצוני'
שזהו מבחי' אנכי הא' בחי' פנימיות הכתר ופי' למעני הוא

[Type here]

אמרו צדיק כי טוב. מדת צדיק הוא התקשרות והתחברות
ההמשכה מבחינת סובב כל עלמין להיות נמשך ומאיר
בבחינת פנימיות בבחי' ממכ"ע ונקרא יחוד קב"ה
ושכינתיה. ועיין בסש"ב פרק מ"א ועיין מ"ש ע"פ
והתהלכתי בתוכם ועיין מ"ש סד"ה כי ההרים
ימושו ועיין בזח"ג (דק"י ע"ב) ע"פ ועשה טוב שכן
ארץ. (ודרכ"ה ב') ובהרמ"ז שם וזהו פ"י וענין עובד
אלקים המבואר בסש"ב פט"ו שהוא מלשון עורות
עבודים וכך הוא מתקן ההסתר הנמשך מהצמצום דשם
אלקים ע"י מה שהוא מייגע את עצמו בועשה טוב
להלחם עם הטבע והיצר כו' שכמ"כ ממשיך ע"י יחוד
עליון דשמש ומגן הוי' אלקים שלא יסתיר המגן והנרתק
וכענין שילוב אד' בהוי' כו' וממתקים הגבורות בחסדים
שזהו עיקר ענין היחוד. ולכן כשאין עושה טוב כדבעי
גורם התגברות הדינין כמש"ש (דק"י ע"ב) דהא כדין
נורא דליק ואוקיד עלמא בשלהובי כו', משא"כ ע"י יחוד
עליון שהוא המשכת החסדים שהוא גילוי אור א"ס ב"ה
הסובב כל עלמין בממכ"ע אזי גם הגבורות דממע"כ
מומתקים וז"ש בזח"ג (דמ"ב סע"ב) א"ר יוסי כו' לית
לה בפומא כו' ע"ש בפירוש הרמ"ז ודו"ק. והנה מה
שלמעלה במדרגה שם הפגם יותר פ"י שמי שנשמתו
גבוה אזי פוגם החטא בהבטלו מועשה טוב ושאינו עובד
אלקים, ויותר גדול הנפילה שלו מהעון של איש ההמוני
שאינו סור מרע. דהנה כתיב כי האדם עץ השדה ופ"י
בזהר ח"ג (דרי"ב ב') שבחי' שורש נשמת האדם הוא
בחי' עץ דהוא שדה אשר ברכו ה' כו' ע"ש ובפ"י
הרמ"ז. והנה עד"מ עץ עושה פרי שיש בו פירות שלמטה
סמוך לארץ ויש בו פירות שלמעלה גבוה מעל גבוה והנה
הפירות שלמעלה עם שהם עליונים יותר אך כשהם
נופלים למטה ע"י שבא הרוח ועוקרתן אזי הם נופלים
למטה במרחק מהאילן יותר מן אותן הגדילים למטה
שאף כשנופלים לארץ אינן נופלין במרחק כ"כ
וכמארז"ל מאיגרא רמא לבירא עמיקתא. ועד"ז ארז"ל
לפי גדולתו היה מפלתו. וכך הוא בענין פירות האילן עץ
החיים שהם הנשמות כי הנה ישראל עלו במחשבה ומה
שהוא למעלה במדרגה הנפילה הוא למטה יותר. וכמ"כ
הוא ג"כ בענין שבה"כ שמעולם התהו שמה ששרש'
למעלה גבוה יותר לכן נפל למטה יותר שלכן הצומח
מחיה הבעל חי. והבעל חי את המדבר. כי בשרשן היו
גבוהים יותר שלכך כשנפלו נפלו למטה יותר כו' עמ"ש
מזה בד"ה ראשי המטות. ולכן הפגם של הנשמה העליונה
מי שהוא ת"ח מה שפוגם בועשה טוב גדול עונו יותר מן
העון ממש של הע"ה וכן משמע בגמרא (יומא פרק

מעשה, פי ג'רא למרוד במלך מלכי המלכים הקדוש-
ברוך הוא.

28) לקוטי תורה בלק עג עמוד ג. והנה פ"י עונותיכם
מבדילים כו'. מבואר באגה"ת פ"ה דהנה כתיב ויפח
באפיו כו' שהוא המשכה מבחי' פנימיות החיות היא
בחינת חלק ה' ב"ה וכמו שעד"מ כשהאדם נופח לאיזה
מקום אם יש איזה דבר חוצץ ומפסיק בינתיים אין הבל
הנופח עולה ומגיע כלל לאותו מקום ככה ממש אם יש
דבר חוצץ ומפסיק בין גוף האדם לבחינת הבל העליון.
אך באמת אין שום דבר גשמי ורוחני חוצץ לפניו ית' כו'
אלא כמ"ש בישעי' כ"א עונותיכם היו מבדילים כו',
והטעם לפי שהם נגד רצה"ע ב"ה המחיה את הכל כו'
ע"ש. ועמ"ש בד"ה את קרבני לחמי בענין הלבושים
צואים כמארז"ל מלפתו כו' ע"ש. ובר"ח שער הענוה
פ"ו באמצע הפרק בד"ה וכאשר יזכור האדם אינון
מחיצה בין ישראל לאביהם שבשמים כו' גרמין
אפרשותא בין קוב"ה וישראל ודא איהו רזא כי אם
עונותיכם היו מבדילים כו'. עכ"ל. וע' מענין פ"י מחיצה
בד"ה ועשית ציץ ומענין מש"ש בכל צרתם בשמות רבה
פ' ב' גבי מתוך הסנה ועיין בזח"ב (דס"ט ב' ודקל"א א').
ועמ"ש בביאור ע"פ יונתי בחגוי בענין פ"י אלביש שמים
קדרות כו'. ומ"ש גרמין אפרשותא מובן כי כשהשפעה
נמשכת ע"י לבוש שק גס ועב אין גילוי אלקות בעולם
כי לבוש גס זה מסתיר לגמרי על הגוף. ועמ"ש בביאור
ע"פ אלה מסעי. ועיין באגה"ת פ"ו בענין ובפשעכם
שולחה אמכם. ובזח"ג פ' אחרי (ד' ע"ד ב'). וזהו ענין
עונותיכם היו מבדילים שהם הגורמים התלבשות
השפעת השכינה בע"ס דנוגה כו', וזהו המחיצה המפסקת
כו'. והענין כי יעקב חבל נחלתו וע"י שהאדם משפיל את
עצמו להמשך אחר התאוות גשמיים באיסור או אפי'
בהיתר שהם נמשכים מהיכלות הקליפות גורם בזה
למעלה כמ"כ התלבשות השפעת ה' תתאה הנ"ל בע"ס
דנוגה. וכשעושה תשובה ועוקר רצונו מהבלי העולם
גורם כמ"כ למעלה בחי' תשוב ה' תתאה למקורה כו'.
וזהו ענין בא"י אלקינו שאזי אין מבדיל בין האדם ובין
אלקינו כו', **ועיין באגה"ת פ"ח שזהו ענין ונקת מנקה**
הוא לשבים לרחוץ ולנקות נפשם מלבושים הצואים
כו' ע"ש. והתשובה השנית היא התשובה בבחינת ועשה
טוב. דהיינו שאע"פ שהוא סור מרע בתכלית. אך שהוא
ממעט במצות ועשה טוב לייגע את עצמו בתורה ותפלה.
היינו עצלות. וע"ז נאמר (תהלים י"ד) אין עושה טוב אין
גם אחד. ופ"י בעה"מ שער קרית ארבע פרק קמ"ה שע"ז
גורם הסתלקות טוב העליון שהוא היסוד. והענין כמ"ש

כו', שיתקן אותם להיות לבושים טובים לנפשו וכו', והיינו במצות התלוי' במעשה ודו"מ. ואמנם, הנה יש מ"ע ומל"ת, ואם פגם ועבר על איזה ל"ת, או שחיסר ולא עשה מצוה כתיקונה, הגם שארז"ל עבר על מ"ע ושב מוחלין לו, מ"מ האור נעדר ונסתלק מפני פגם ההוא, וצריך להשלים ולמלאות החסרון ההוא, ובמה מלאו אותו, הנה בחי' מלוי ותשלום זה תלוי בתשובה עילאה דוקא, וכמ"ש השיבנו ה' אליך ונשובה כו', וכמו שאנו אומרים החזירנו בתשובה שלימה לפניך דוקא, פי' אליך ולפניך היינו לבחי' עצמותו ומהותו ית' דוקא. וביאור הענין, היינו לפי שכדי למלאות הפגם והחסרון צריך להמשיך בחי' אור חדש לגמרי, וכל בחי' התחדשות לגמרי צריך שיבא האור מבחי' עצמות אור א"ס שלפני כל ההשתלשלות, וזהו החזירנו בתשובה שלימה לפניך דוקא, כדי למלאות כל החסרונות והפגמים כו'. וע"י התשובה מעומקא דלבא דוקא, כמ"ש ממעמקים קראתיך הוי' כו'. וגם ממעמקים פי' מעומקא דכולא, שהוא בחי' עצמות אור הא"ס, ונק' שלימותא דכולא כו', מקור כל התענוגים, שמשם נמשך כל אור חדש כו', וזהו פי' קראתיך ה', כלומר המשכת שם הוי' מחדש. והיינו משום דאמר בזוהר דבעל תשובה משכי ליה בחילא יתיר כו', ובאתדל"ת אתדל"ע מעוררים המשכת אור א"ס שלמעלה מההשתלשלות כו', וד"ל. ועל קוטב זה הוסדו כל עשרת ימי התשובה על כל דבר פשע ועון אשר חטא בכל השנה, אם חיסר איזה מצוה או עבר ופגם בל"ת, אזי בעי"ת זמן התשובה לתקן ולמלאות כל חסרון ופגם כנ"ל, והן הנק' י' עומקים בספר יצירה, לפי שנאמר ממעמקים קראתיך כו', וד"ל.

סה"מ פר"ת עיין הערה 15.

ד"ה דרשו תרצ"א פרק ה. והנה בכדי לתקן כל זה הוא ע"י התשובה ולזאת הנה בתשובה צ"ל ג"כ ב' מדרי' והם תשובה תתאה ותשובה עילאה, ופי' תשו"ת מבו' באגה"ת פ"ז שהם ב' דברים הא' הוא לעורר רחמים העליונים ממקור הרחמים על נשמתו ונפשו האלקית שנפלה מאיגרא רמה היינו מקור החיים כו', וכמ"ש באגה"ת פ"ד שהנשמה היא מפנימיות החיות שהוא חלק הוי' ב"ה, לבירא עמיקתא הן בורות נשברים הנ"ל. והב' לבטש ולהכניע הקלי' וסט"א אשר כל חיותה הוא רק גסות והגבהה כמ"ש אם תגביהי כנשר כו' והביטוש וההכנעה עד עפר ממש זהו מיתתה וביטולה דזהו ע"י לב נשבר ונדכה להיות נבזה בעיניו נמאס, ובכדי שיהי' לב נשבר ונדכה הוא ע"י שיהי' ממארי דחושבנא כמ"ש

יוהכ"פ דפ"ו ע"א) כגון אנא דמסגינא כו' ע"ש. ולכן צ"ל התשובה בועשה טוב גדולה יותר. ואין סתירה לזה ממשארז"ל עבר אדם על מ"ע ושב לא זו משם עד שמוחלין לו מה שאין כן בל"ת דתשובה תולה ויוה"כ מכפר דנמצא לכאורה שעל מצות עשה אין צריך תשובה כ"כ כמו על ל"ת, דכבר נתבאר זה באגה"ת דמ"ש רז"ל לא זו משם עד שמוחלין לו היינו שמוחלין לו העונש אבל מ"מ האור נעדר כו' ולכן אין ללמוד משם שום קולא למ"ע כו' ע"ש. **אבל כדי שיעשה תשובה שיתמלא גם האור שחסר** בביטול מ"ע ע"ז צריך לעשות תשובה עצומה ממעמקים קראתיך כו' ותשובה זו הוא ענין הבקשה בתפלה בא"י פי' שהבקשה של התשובה שעל העדר ועשה טוב היינו שהוא להתקשר ולהדבק בשם הוי' שהוא סוכ"ע ובחי' מקיף כו' והוא למעלה מבחי' אלקינו שהוא בחי' ממכ"ע, והיינו כי מ"ע ומצות ל"ת תלויים בשם הוי' ע"כ להמשיך האור הנמשך ע"י המצות זהו ענין להדבק בשם הוי' ממש. ועל דרך מה שנתבאר באגה"ת שם פ"ח ומאחר שרוח עברה ותטהרם אזי תוכל נפשו לשוב עד הוי' ב"ה ממש ולעלות מעלה מעלה למקורה ולדבקה בו ית' ביחוד נפלא כמו שהיתה מיוחדת בו ית' בתכלית היחוד בטרם שנפחה ברוח פיו ית' כו' ע"ש והיינו כמו שהיתה כלולה בשם הוי' ממש (והנה לפי מה שכתוב לעיל דגם פי' אלקינו היינו ענין הוי' אלקינו כי חלק הוי' עמו. א"כ מהו ההפרש בין בחי' הא' לבחי' זו הב' שהוא להדבק בשם הוי' ממש. אך הענין ע"פ מ"ש סד"ה וידבר אלקים כו' ושמי הוי' לא נודעתי להם. דהפי' בחי' שם הוי' קודם שבא לידי גילוי במדות כו' עד וכך היתה כוונת יעקב בתפלתו והיה הוי' לי לאלקים פי' הוי' לבדו הוא בעצמו יהיה לי בבחינת אלקים כו'. ועוד י"ל ע"ד שיש ב' שילובים שילוב הוי' באד' ואזי שם אד' גובר וזהו הבחינה הא'. אמנם שילוב אד' בהוי' אזי שם הוי' גובר וזהו הבחי' הב' דכאן. והנה ענין תשובה זו בועשה טוב שיהיה עושה המצוה בשמחה וטוב לב ולא מצות אנשים מלומדה. ועיין מ"ש ע"פ אסרי לגפן בענין כבס ביין לבושו כו' ומ"ש בד"ה לכן אמור לבנ"י כו'): **קיצור** פי' מבדילים באגה"ת פ"ד ובר"ח שער הענוה פ"ו אלביש שמים קדרות. יעקב חבל. ונקא. והתשובה הב' בועשה טוב. בחי' טוב מחבר סוכ"ע וממכ"ע. עובד אלקים. עץ השדה. ותשובה זו ליכלל בשם הוי' ממש ועשיות המצות בשמחה כו'.

סדור עם דא"ת רכו עמוד ד. והנה, לזה הטעם צריך האדם להיות ממארי דחושבנא כו', לחשוב ולהתבונן בכל יום מימי חיי הבלו מכל המחשבות והדבורים והמעשים

קען מען זיי אויך ניט שוואכער מאַכן אָדער פּוּגם זיין אין איר דורך העדר העבודה אָדער דורך עבירות. אין דער מדריגה פון התקשרות דערגרייכן ניט קיינע פגמים און חטאים. און דערפאר איז עיצומו של יום מכפר", ווייל יום כיפור ווערט נתגלה ביי יעדער אידן דער עצמית" דיקער פארבונד פון זיין עצם הנשמה מיט דעם אויבערשטן, און בשעת עס ווערט נתגלה די מדריגה, פאלן במילא אָפּ אַלע פגמים (די פלוגתא פון רבי ורבנן איז נאָר, צי עס פאָדערט זיך תשובה בכדי עס זאל נתגלה ווערן די מדריגה. אַלע זיינען אָבער מודה אַז די כפרה פון יום כיפור ווערט ניט אויפגעטאָן דורך תשובה, נאָר עיצומו של יום" איז מכפר פון זיך אליין).

32) אגה"ת פרק ת. והנה, אחר העמקת הדעת בקל הנזכר לעיל, יוכל לבקש באמת, מעומקא דלבא "כרוב רחמיך משה פשעי וגו'". פי אַזי תקבע בלבב באמת גודל הרחמנות על בחינת אלקות שפנפשו ושלמעלה, כנזכר לעיל. ובזה – יעורר רחמים העליונים מייג מדות הרחמים, הנמשכות מרצון העליון ברוחיהווא, הנרמז בקוצו של יו"ד, שלמעלה מעלה מבחינת השפעה הנשפעת מאותיות שם הנוי. ולכן הייג מדות הרחמים מנקים כל הפגמים, וכמו שכתוב: "נושא עון ופושע ונקיה", ושוב אין וניקה להחיצונים והספרא אקרא מהשפעת ה"א פתאה, כנזכר לעיל (ובזה תשוב ה"א פתאה למקומה, להתייחד ביה"ו, ודי למבין).

33) לקוטי תורה נצבים מה עמוד ד. והיא ענוה גדולה ועצומה להשפיל עצמו למטה מטה גם למקום העוונות להיות נושא עון ומגביהו שיהיה אתהפכא חשוכא לנהורא כו',

35) תניא פרק ז. שיעשה תשובה גדולה כל כך שזדונות נעשו לו כזכיות ממש שהיא תשובה מאהבה מעומקא דלבא באהבה רבה וחשיקה ונפש שוקקה לדבקה בו ית' וצמאה נפשו לה' כארץ עיפה וציה להיות כי עד הנה היתה נפשו בארץ ציה וצלמות היא הסטרא אחרא ורחוקה מאור פני ה' בתכלית ולזאת צמאה נפשו ביתר עז מצמאון נפשות הצדיקים כמאמרם ז"ל במקום שבעלי תשובה עומדים כו' ועל תשובה מאהבה רבה זו אמרו שזדונות נעשו לו כזכיות הואיל ועל ידי זה בא לאהבה רבה זו.

אור התורה נצבים עמוד א'רעה. (ב) אך עכ"ז צ"ל דמהמבואר כאן משמע עכ"פ דבחי' מו"ס הוא למעלה לגמרי מבחי' גלגלתא והיינו לפי שבו מאיר עונג העליון

בסש"ב פכ"ט דכאשר עושה חשבון צדק בנפשו באמת הנה אז בא למרירות אמיתית שמתמרמר במאד, והגם דמרירות הוא מק"ן אמנם זהו מהטוב שבנוגה וכמארז"ל (סנהדרין ל"ט ב') מיני' ובי' אבא ליזל בי' נרגא ופרש"י אבא יער, מעצמו של יער יכנס בתוך הגרון להיות בית יד ויקצצו בו את היער ומבואר בסש"ב פל"א דכך היא המדה לאכפ"י לסט"א במינה ודוגמתה, אבל הוא מהטוב שבנוגה ונקראת נוגה מלשון הארה שע"י בחי' זו דמרירות הבאה מטוב שבנוגה ה"ה מתקרב לאור הקדושה, וזהו תשובה תשוב ה' תתאה מנפילתה שנתלבשה ההשפעה בע"ס דנוגה לחזור למקורה הרמתה, דזהו תקון להענין הא' דחטא ועון שהוא מה שע"י חטאו ועונו נמשך החיות דקדושה בהיכלות הקל"י וסט"א, הנה עתה כשעושה תשובה ומתחרט על העבר במרירות אמתי, דמרירות זו הוא מה שעוקר רצונו מזה, הנה במרירות זו ועקירת רצון זה היה לוקח החיות מהסט"א ומשיב ומחזיר את אור הקדושה למקומו דזהו תשו"ת. ופי' תשו"ע הוא כמ"ש והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה, דהנה בירידת הנשמה בגוף יש די ירידות וכמ"ש"א נשמה שנתת בי טהורה היא אתה בראתה כו' ואומר נתת בראתה יצרתה נפחתה ד' לשונות שהם די ירידות והיינו ההמשכה מבחי' יחידה ע"י חי' נשמה רוח נפש שהן נגד ד' אותיות דשם הוי דחלק הוי' עמו, והיינו דכמו שהמשכת האור הוא ע"י ד' אותיות הוי' יו"ד צמצום ה' התפשטות ו' המשכה ה' התפשטות והיינו דכל הבאת והמשכת האור הוא ע"י צמצום והתפשטות והמשכה והתפשטות, הנה כמו"כ המשכת הנשמה משרשה ומקורה העצמי הוא ע"י ד' אותיות הם ד' מדרי' נתת בראתה יצרתה נפחת שהם חי' נשמה רוח ונפש.

29) אגה"ת פרק ת. (ומעלת בעלי תשובה על צדיקים גמורים בזה היא, כמו שכתוב בזוהר הקדוש פ'רשת ס"ז שנה, דאינון משכי עליהו ברעותא דלבא יתיר ובחילא סגי לאתקרבא למלכא נכו'):

זהר חלק א קכט עמוד ב. רבי יוסי אָמר תנינן אָמר דמאריהון דתשובה קיימי ביה, בההוא עלמא, צדיקים גמורים לית לון רשו לקיימא ביה, בגין דאינון קריבין למלכא יתיר מפלהו, ואינון משכי עליהו ברעותא דלבא יתיר ובחילא סגי לאתקרבא למלכא.

31) לקוט שיחות חלק ד עמוד 1152. ויבאלד אַז די התקשרות איז העכער פון אַלע מדידות און ציורים, איז פונקט ווי זיי קען ניט געשאפן ווערן דורך עבודה, אַזוי

[Type here]

הוא העולם היותר תחתון שהעולם בו יותר והחשך כפול ומכופל [ועמש"ל פי חקת בד"ה על כן יאמרו המושלים. מענין זה. וע"ל ר"פ שלח] וזהו פי' בתחתונים כי אין שייך מעלה ומטה לגבי הקב"ה שאינו בגדר מקום ח"ו אלא תחתונים ר"ל עוצם ריבוי העולם והסתר ע"י צמצוצים רבים כו' והוא העולם השפל. ושם דוקא יהיה בחי' דירה והתגלות אלקותו ית' בידיעה שלנו ג"כ כמו שהוא למעלה בידיעה עליונה דכולא קמיה כלא חשיב ולזה היה תכלית המכוון בבריאת העולם הגם שאין מושג לנו הטעם שנתאוה לזה רק שכך עלה ברצונו. אך עכ"ז לזאת היה הכונה בודאי ואיך ממשיכים גילוי זה ודירה זו בתחתונים הוא ע"י בחי' אתכפיא ואתהפכא כמשל המלך ב"ו שרוצים לעשות לו דירה נאה שצריכים לפנות ההיכל מכל לכלוך וטינוף כו' ואח"כ לסדר שם כלים נאים מטה ושולחן כסא ומנורה כן עבודת האדם כמ"ש ויניחאו בג"ע לעבדה ולשמרה. וארז"ל לעבדה זו רמ"ח מ"ע ולשמרה זו שס"ה ל"ת דהיינו הל"ת הם לבער הרע ובערת הרע מקרבך שלא יהיה שום לכלוך וטינוף ח"ו והמ"ע הם עד"מ תיקון וסידור כלים נאים שע"י יהיה הדירה בתחתונים שהוא ענין גילוי והמשכת אור א"ס ב"ה למטה (לע"ל ועתה ההמשכה בהעלם). וזהו שנק' עבודה לשון תיקון היינו שע"י עבודתנו אנו ממשיכים שיהיה הגילוי למטה שאנו מתקנים תיקון זה ע"י עבודתנו [ועמ"ש מענין עבודה בביאור ע"פ ראיתי והנה מנורת זהב שכדי להמשיך הגילוי גם למטה מוכרח להיות ההמשכה מלמעלה מסדר ההשתלשלות ומלמעלה משרש האור והחיות הנמשך בהעולמות כו' ועמ"ש ע"פ ואלה המשפטים בפ"י שש שנים יעבוד וע"פ לא תהיה משכלה בפ"י ועבדתם את ה' אלקיכם כו' ובפ"י שלח ע"פ וימצאו איש מקושש עצים בענין פי' פולחנא דרחימותא כו' ובפ"י שמות בד"ה קול דודי בענין עבודה קשה כו' ובכל עבודה בשדה] וזהו ענין רמ"ח פקודין רמ"ח אברים דמלכא שהם כלים להשראת אור א"ס ב"ה כמו שהאברים הם כלים לאור וחיות הנפש וזהו שאנו מברכים אשר קדשנו במצותיו כו': ותכלית בריאת העולם הוא שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים פי' כי העוה"ז הוא העולם היותר תחתון שהעולם בו יותר והחשך כפול ומכופל [ועמש"ל פי חקת בד"ה על כן יאמרו המושלים. מענין זה. וע"ל ר"פ שלח] וזהו פי' בתחתונים כי אין שייך מעלה ומטה לגבי הקב"ה שאינו בגדר מקום ח"ו אלא תחתונים ר"ל עוצם ריבוי העולם והסתר ע"י צמצוצים רבים כו' והוא העולם השפל. ושם דוקא יהיה בחי' דירה והתגלות אלקותו ית' בידיעה שלנו

עתיק בבחי' פנימית משא"כ בגלגלתא ובמ"א נת' בענין מעלת המצות והתורה, דיש בחיי בגלגלתא אף שהיא חיצונית הכתר מה שאינו במו"ס אף שהיא בחי' פנימית, והיינו לפי כי מו"ס הוא חכ' שבכתר, והגלגלתא הוא חיצונית כתר שבכתר והרמ"ז בפ' אמור דפ"ח ע"ב כ' וז"ל כי גם כתר אריך נחשב מעולם א"ס כדרך כל כתר שמתייחס למה שלמעלה ממנו, ועיקרו של אצילות מתחיל ממו"ס שהוא חכ' דאריך עכ"ל, אך הענין כי לפי משמעות הע"ה שכ"ב פ"ה עיקר פנימית הגולגלתא ואורה זהו מו"ס, ומ"ש דיש בחי' בגולגלתא מה שאינו בחכ' היינו לגבי חכ' דאצי' ואעפ"י שהיא בחי' פנימי' וגלגלתא חופפת עליה ג"כ כגולגולת האדם על מוח שלו ע"ש בע"ה, מ"מ גלגלתא היא חיצונית עליון אבל מו"ס היא פנימי' עליון שהגלגלתא היא חיצונית דמו"ס ועפ"ז אתי שפיר מש"כ באדר"ז דרפ"ח סע"ב תקונא דע"ק אתתקן בתיקונאי חד כללא דכל תקונין והיא חכי עילאה סתימאה כו' והוא מוחא דע"ק עכ"ל הרני שבח"ס הוא גילוי והתלבשות עתיק ממש עד שנק' ג"כ מוחא דע"ק, והיינו ששם מתגלה ע"ק בבחי' פנימי' ממש, והנה עתיק הוא בחי' מל' דא"ס שאינו במנין ע"ס והרי זהו בחי' ח"ס וכמ"ש ג"כ במ"א מזה בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם בפ' ציצית, וא"כ הוא למעלה מעלה מבחי' גלגלתא וכמו"כ נת' ע"פ כי על כל כבוד חופה בענין שהתורה דעכשיו נק' ארוסין לבד לפי שהיא מבחי' גלגלתא אבל לעתיד שיהי' בחי' נשואין היינו שיהי' גילוי מו"ס שבו גילוי בחי' עתיק כו' ע"ש באריכות ואין זו תימה שבח"ס שהיא חכ' שבכתר יהי' גילוי פנימית עתיק יותר מבגלגלתא שהיא מבחי' כתר שבכתר שהרי גדולה מזו משמע בהדי' בפע"ה שער הק"ש פט"ו דפנימית אבא הוא חשוב כמו פנימית עתיק משא"כ פנימית א"א ע"ש וכדלקמן לכן כ"ש שיש לומר כן על מו"ס שהוא ממש מקור אבא שבו גילוי פנימית עתיק משא"כ בגלגלתא הוא רק בבחי' מקיף כו' וע' בפ"י הרמ"ז בזהר בראשית ד"ד ע"ב בענין ועאלת בתמניסר עלמין גניזין דעין לא ראתה כו' ע"ש, ולפ"י א"ש ג"כ מ"ש בענין הטעם דמילוי כל הפגמים ע"י יגמדה"ר לפי ששרשם ממו"ס דהיינו לפי שמו"ס הוא בחי' מוחא דע"ק ממש אשר אינו במנין ע"ס כלל, וזהו ענין קדושתו למעלה מקדושתכם הממלא הפגמים שבקדושת התומ"צ שנק' קדושתכם כמאמר אשר קדשנו במצותיו כמ"ש בביאור ע"פ כי כארץ תוציא צמחה כו' ע"ש וע' מ"ש הרמ"ז פי תשא.

לקוטי תורה בלק ע עמוד ג. ותכלית בריאת העולם הוא שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים פי' כי העוה"ז

39) לקוטי תורה אחרי כו עמוד ג. ד כי הנה במשה רבינו כתיב ושמתיך בנקרת הצור כשרצה להוריד י"ג מדות הרחמים. פי' מבחי' צור עליון מקור ושרש כל שרשי התהוות, כמ"ש הביטו אל צור חצבתם ונק' צור כמו למשל צור החלמיש שמכין בו להוציא האש שהיסוד האש שבו הוא בכח ובהעלם ולא בפועל. כך כביכול נקרא צור, צור חיינו כי הוא שרש ומקור לכל שרשי ההוי"ה, ושרש ההוי"ה הוא בו בהעלם בכח ולא בפועל שמבחי' שם הוי' להיות מהוה כל הנמצאים מאין ליש. שהוא בחי' אש אוכלה הנ"ל. אבל בחיי הצור הוא שממנו נמשך ונתהווה בחי' אש אוכלה הנ"ל [ועיין בפרדס שער י"א פ"ג ועמ"ש סד"ה והיה מספר בני]. והנה גדול כחן של בעלי תשובה שמגיעים עד בחי' הצור הנ"ל כמו למשל אם נכבה מאור האש מוציאים האש מצור החלמיש. כך הענין בבעל תשובה שנכבה אצלו מאור האש אוכלה לפי שאין להם בחי' הפתילה והעצים להתאחז בהם האור שהן הם תורה ומעשים טובים, הנה ע"י המרירות הגדולה בנקודת הלב שהוא למעלה מהזמן ואין חפץ בזמן ומקום כלל שמואס בחיי נפשו כענין ר' אליעזר בן דורדיא שבכה עד שיצאת נשמתו, הרי מחמת זה מגיע לבחי' הצור למעלה מעלה מבחי' התהוות היות והמשכת זמן ומקום [כמש"ש הנה מקום אתי]. ולכן יצאת בת קול שהוא מזמן לחיי עוה"ב כמעשה הצדיקים שנהנין מזיו תורתן ועבודתן, ואף שלא היה לו תומ"צ מפני היותו דבוק במקורא ושרשא דכולא, אך לא כל אדם זוכה לזה. ולכך אנו מתפללים השיבנו ה' אליך ונשובה שיהיה תחלה אתעדל"ע בכדי שיוכל להיות אח"כ אתעדל"ת ונשובה אח"כ, ואף כי לעולם באתעדל"ת תלוי אתעדל"ע אעפ"כ חדש ימינו כקדם. פי' כמו שהיה תחלת בריאת העולמות מחמת רצונו הטוב כי חפץ חסד הוא. וענין חדש ימינו כי הימים נקראים המשכת אור ה' כמ"ש לא יהיה לך עוד השמש לאור יומם כו' והיה לך הוי' לאור עולם וע"ז אנו מבקשים שיאיר עלינו אור חדש מבחי' הצור הנ"ל אף שנפסק ממנו האור הראשון מבחי' אש אוכלה הוא והיינו כמו בחושך, וזהו כי ביום הזה שהוא יוהכ"פ יום התשוב' שמתעורר ומתגלה למטה בחיי חפץ חסד ע"י החמשה תפלות לכך יכפר עליכם סתם מאן דלית ליה שם ידיעא ולא אתפס בשם ולא אתרמיז בשום אות וקוצא כלל, כי שמות ההוי"ה מורים על המשכת מאין ליש מהעלם אל הגילוי להיות ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין. משא"כ הקב"ה בכבודו ובעצמו לא שייך עליו לומר לא בחי' ממלא כל עלמין ולא בחי' סובב כל עלמין. שאינו בגדר עלמין כלל ושם מקור הסליחה וכפרה נושא עון ועובר על פשע כי לפניו ית' לגבי עצם מהותו כביכול לא שייך שום פגם

ג"כ כמו שהוא למעלה בידיעה עליונה דכולא קמיה כלא חשיב ולזה היה תכלית המכוון בבריאת העולם הגם שאין מושג לנו הטעם שנתאווה לזה רק שכך עלה ברצונו. אך עכ"ז לזאת היה הכונה בודאי ואיך ממשיכים גילוי זה ודירה זו בתחתונים הוא ע"י בחי' אתכפייא ואתהפכא כמשל המלך ב"ו שרוצים לעשות לו דירה נאה שצריכים לפנות ההיכל מכל לכלוך וטינוף כו' ואח"כ לסדר שם כלים נאים מטה ושולחן כסא ומנורה כן עבודת האדם כמ"ש ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה. וארז"ל לעבדה זו רמ"ח מ"ע ולשמרה זו שס"ה ל"ת דהיינו הל"ת הם לבער הרע ובערת הרע מקרבך שלא יהיה שום לכלוך וטינוף ח"ו והמ"ע הם עד"מ תיקון וסידור כלים נאים שע"י יהיה הדירה בתחתונים שהוא ענין גילוי והמשכת אור א"ס ב"ה למטה (לע"ל ועתה ההמשכה בהעלם). וזהו שנק' עבודה לשון תיקון היינו שע"י עבודתנו אנו ממשיכים שיהיה הגילוי למטה שאנו מתקנים תיקון זה ע"י עבודתנו [ועמ"ש מענין עבודה בביאור ע"פ ראיתי והנה מנורת זהב שכדי להמשיך הגילוי גם למטה מוכרח להיות ההמשכה מלמעל' מסדר ההשתלשלות ומלמעלה משרש האור והחיות הנמשך בהעולמות כו' ועמ"ש ע"פ ואלה המשפטים בפ"י שש שנים יעבוד וע"פ לא תהיה משכלה בפ"י ועבדתם את ה' אלקיכם כו' ובפ"י שלח ע"פ וימצאו איש מקושש עצים בענין פ"י פולחנא דרחימותא כו' ובפ"י שמות בד"ה קול דודי בענין עבודה קשה כו' ובכל עבודה בשדה] וזהו ענין רמ"ח פקודין רמ"ח אברים דמלכא שהם כלים להשראת אור א"ס ב"ה כמו שהאברים הם כלים לאור וחיות הנפש וזהו שאנו מברכים אשר קדשנו במצותיו כו'.

תניא פרק לז. כ"א ביטול והעברה לגמרי כמ"ש ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ ורמ"ח מצות עשה להמשך אור א"ס ב"ה למטה להעלות לו ולקשר ולייחד בו כללות הנפש החיונית שברמ"ח אברי הגוף ביחוד גמור - להיות לאחדים ממש כמו שעלה ברצונו ית' להיות לו דירה בתחתונים והם לו למרכבה כמו האבות. ומאחר - שכללות נפש החיונית שבכללות ישראל תהיה מרכבה - קדושה לה' אזי גם כללות החיות של עו"הזו שהיא קליפת נוגה עכשיו תצא אז מטומאת' וחלאתה ותעלה לקדושה להיות מרכבה לה' בהתגלות כבודו וראו כל בשר יחדיו ויופיע עליהם בהדר גאון עוזו וימלא כבוד טו כאשר טז ומאחר ' את כל הארץ וישראל יראו עין בעין כבמתן תורה - דכתיב אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים אין עוד מלבדו ועל ידי זה יתבלעו ויתבטלו לגמרי כל השלש קליפות הטמאות.

[Type here]

ועון ופשע כ"א בהמשכות היורדות מאור פניו ית' ע"י
כמה צמצומים ומסכים ולבושי' רבים. וזהו מכל
חטאתיכם לפני ה' תטהרו, לפני הוי' דוקא דהיינו בטרם
שנאצלו בחיי המשכת ההיות להוות כל הנמצאים ואזי
תטהרו כשתעלו ותגיעו למדרגה ההיא דהיינו לבחי' צור
הנזכר לעיל [וע' בהרמ"ז ס"פ אחרי תטהרו בגימ' כת"ר
כי הנה תרי"ג מצות עם ז' דרבנן הם ממשיכים תר"ך
עמודי אור אך אם חטא על הנפש וחסר ופגם בהמשכות
הנ"ל הנה התיקון לזה הוא ע"י התשובה שגדול כחה
למלאות כל הפגמים והחסרונות וזהו ענין תטהרו בגימ'
תר"ך כו' ועמ"ש בד"ה כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך
כו']: